

Inhoud

BHT (CGO) en de GL-opleiding	2
Moduleoverzichten vakinhoudelijk programma	3
Aan te schaffen literatuur voor de vakinhoudelijke modules	4
I Modulebeschrijvingen van het eerste studiejaar	5
1.1.1 Inleiding theologie	5
1.1.2.1 Bijbel & Taal Oude Testament	6
1.1.2.2 Bijbel & Taal Nieuwe Testament	7
1.1.2 Oude Testament I	8
1.1.3 Nieuwe Testament I	9
1.1.5 Dogmatiek I	10
1.1.6 Ethiek I	11
1.1.7 Kerkgeschiedenis I	12
1.1.8 Wereldgodsdiensten I	13
1.1.9 Multiculturele Samenleving I	14
1.1.10 Praktische Theologie I	16
1.1.11 Godsdienstsociologie I	17
1.1.13 Werkplaats docent godsdienst I	19
II Modulebeschrijvingen van het tweede studiejaar	20
2.1.1 Oude Testament II	20
2.1.2 Nieuwe Testament II	20
2.1.5 Dogmatiek II	21
2.1.6 Ethiek II	23
2.1.8 Wereldgodsdiensten II	24
2.1.9 Multiculturele Samenleving I	26
2.1.11. Apologetiek I	28
2.1.12 Godsdienstsociologie II	29
2.1.13 Filosofie II	31
2.1.15 Werkplaats docent Godsdienst II	32
2.1.16 BUMA I (onderdeel maatschappijleer)	33
III Modulebeschrijvingen van het derde studiejaar	35
3.1.1 Oude Testament III	35
3.1.2 Nieuwe Testament III	35
3.1.3 Dogmatiek III	36
3.1.4 Ethiek III	38
3.1.5 Kerkgeschiedenis III	38
3.1.6 Wereldgodsdiensten III	41
3.1.8 Apologetiek II	41
3.1.9 Filosofie III	42
3.1.11 Werkplaats docent Godsdienst III	45
3.1.12 Hermeneutiek A	46
3.1.13 Hermeneutiek B	46
3.1.14 BUMA II (onderdeel maatschappijleer)	48
IV Modulebeschrijvingen van het vierde studiejaar	48
4.1.1 Oude Testament IV	50
4.1.2 Nieuwe Testament IV	51
4.1.3 Dogmatiek	52
4.1.4 Ethiek IV	53
4.1.5. Kerkgeschiedenis IV	55

BHT (CGO) en de GL-opleiding

Omdat er een nauwe samenhang is tussen het BHT-traject van het CGO en de GL-opleiding gelden speciale regels voor studenten die met één of meerdere modules van genoemde BHT-opleiding instromen in de GL-opleiding.

De regels rondom de overstap zijn vastgelegd door de examencommissie van het CGO en de LVO-kamer van de examencommissie van Driestar Hogeschool:

- Een overstap is een maal per jaar mogelijk, d.w.z. je begint de studie GL aan het begin van het cursusjaar;
- Als eerste geldt dat je jezelf moet inschrijven bij Driestar Hogeschool voor de GL-opleiding (middels Studielink, zie <https://www.driestar-hogeschool.nl/leraar-voortgezet-onderwijs-aanmelden-en-toelating>). Daarbij geldt het dringende advies om dit voor 1 mei te doen. In dat geval wordt - wanneer voldaan is aan alle inschrijvingseisen - plaatsing gegarandeerd;
- De inschrijvingseisen zijn een HAVO- of VWO diploma, of (minimaal) een MBO-niveau 4 diploma. Wanneer je hieraan niet wordt voldaan, dan moet je een toelatingstoets doen, de zgn. 21+toets. Deze toets staat alleen open voor studenten van 21 jaar of ouder. Meer informatie: zie hierboven genoemde website;
- Naast de formele eisen moet je ook deelnemen aan de studiekeuzecheck. Hiermee wil de opleiding een beeld krijgen van de motivatie en de geschiktheid voor een HBO-studie. Tegelijk kun je als student een beeld krijgen van (het christelijk karakter van) de opleiding. De studiekeuzecheck levert een advies op. Als een student ingeschreven is na 1 mei is een negatief advies bindend;
- Wanneer je wilt overstappen dan dien je dit kenbaar te maken bij de examencommissie van de CGO. Van de genoemde commissie ontvang je een overzicht van behaalde scores van de getoetste modules, waarvan er mogelijk een aantal kan worden meegenomen naar de GL-opleiding. Dit overzicht wordt eveneens verstrekt aan de studieleider GL die het inbrengt bij de examencommissie van de LVO (Driestar Hogeschool). Zij bepalen uiteindelijk welke eerder behaalde modules (van de opleiding BHT/PW) wel of niet binnen de GL worden verzilverd;
- Voor alle niet in dit overzicht genoemde vakken geldt uiteraard dat je deze binnen de GL-opleiding (eventueel opnieuw) moet volgen. Daarnaast zullen de generieke vakken (dinsdagavond) ook gevolgd moeten worden;
- Bovengenoemde regeling is ook mogelijk voor studenten die in het verleden de opleiding BHT/PW hebben afgerond. In dat geval zal er een actualiteitscheck plaatsvinden door de studieleider GL. In alle gevallen beslist de examencommissie LVO (Driestar Hogeschool).

Moduleoverzichten vakinhoudelijk programma

Aan de moduleoverzichten en de beschrijvingen kunnen geen rechten worden ontleend. Het kan om verschillende redenen voorkomen dat kleine of grotere onderdelen worden gewijzigd in de loop van het cursusjaar. Het streven is echter om dit zo min mogelijk te doen.

Het vak programma omvat de volgende onderdelen:

Eerste leerjaar

Modulenaam	Modulenummer	Studiepunten
Inleiding Theologie	1.1.1	2,0
Bijbel & Taal OT	1.1.2.1	1,0
Bijbel & Taal NT	1.1.2.2	1,0
Oude Testament I	1.1.3	3,0
Nieuwe Testament I	1.1.4	3,0
Dogmatiek I	1.1.5	2,5
Ethiek I	1.1.6	2,5
Kerkgeschiedenis I	1.1.7	2,5
Wereldgodsdiensten I	1.1.8	2,5
Multiculturele samenleving I	1.1.9	2,5
Praktische theologie I	1.1.10	2,5
Godsdienstsociologie I	1.1.11	2,5
Filosofie I	1.1.12	2,5
Werkplaats docent godsdienst I	1.1.13	6,0
Totaal		36

Tweede leerjaar

Modulenaam	Modulenummer	Studiepunten
Oude Testament II	2.1.1	2,5
Nieuwe Testament II	2.1.2	2,5
Dogmatiek II	2.1.5	2,5
Ethiek II	2.1.6	2,5
Kerkgeschiedenis II	2.1.7	2,5
Wereldgodsdiensten II	2.1.8	2,5
Multiculturele samenleving II	2.1.9	2,5
Praktische theologie II	2.1.10	2,5
Apologetiek I	2.1.11	2,5
Godsdienstsociologie II	2.1.12	2,5
Filosofie II	2.1.13	2,5
Werkplaats docent godsdienst II	2.1.15	6,0
Burgerschap en Maatschappij I	2.1.16	2,5
Totaal		36

Derde leerjaar

Modulenaam	Modulenummer	Studiepunten
Oude Testament III	3.1.1	3,5
Nieuwe Testament III	3.1.2	3,5
Dogmatiek III	3.1.3	2,5
Ethiek III	3.1.4	2,5
Kerkgeschiedenis III	3.1.5	2,5
Wereldgodsdiensten III	3.1.6	5,0
Apologetiek II	3.1.8	2,5
Filosofie III	3.1.9	2,5
Werkplaats docent godsdienst III	3.1.11	6,0

Hermeneutiek A (NT)	3.1.12	2,5
Hermeneutiek B (OT)	3.1.13	2,5
Burgerschap en Maatschappij II	3.1.14	2,5
Totaal		38

Vierde leerjaar

Modulenaam	Modulenummer	Studiepunten
Oude Testament IV	4.1.1	3,0
Nieuwe Testament IV	4.1.2	3,0
Dogmatiek IV	4.1.3	3,0
Ethiek IV	4.1.4	2,0
Kerkgeschiedenis IV	4.1.5	2,0
Totaal		13

Aan te schaffen literatuur voor de vakinhoudelijke modules

De boeken die nodig zijn voor het vakinhoudelijke gedeelte staan vermeld op de website van het cgo: <https://www.cgo.nu/hbo-opleiding/>. Kies via de navigatiebalk 'overig' en ga naar 'downloads'. Dit is de meest actuele boekenlijst. Een samenvatting van de literatuur staat vermeld in onderstaande module omschrijving.

I Modulebeschrijvingen van het eerste studiejaar

1.1.1 Inleiding Theologie

Modulenaam:	Inleiding Theologie
Modulenummer:	1.1.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,0
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- beschikken over basale kennis van de theologie
- persoonlijke betrokkenheid en theologiestudie aan elkaar relateren.

Inhoud

Tijdens de colleges bespreken we de drie kernthema's: spreken van God, spreken over God en spreken namens God.

Werkwijze

De student bereidt zich voor door het lezen van de opgegeven literatuur. Tijdens de colleges wordt de literatuur besproken en wordt de student aan de hand daarvan persoonlijk bevraagd.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is verplicht.

Literatuur

- Packer J.I. (1995). *God leren kennen*. Hoenderloo: Novapress. Of een andere uitgave.

Afsluiting

De module moet worden afgesloten met een opdracht die voldoende moet zijn gemaakt.

1.1.2.1 Bijbel & Taal Oude Testament

Modulenaam:	Bijbel & Taal Oude Testament
Modulenummer:	1.1.2.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	1,0
Docent:	Drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding:

- heb je kennis gemaakt met het belang van de grondtaal bij het begrijpen van de Bijbel;
- bezit je een beginnende kennis van het alfabet, enkele bijzonderheden van de grammatica, en de leeswijze, van de Hebreeuwse taal;
- ken je de elementaire basis van de tekstgeschiedenis en tekstvaststelling;
- kun je verschillende vertaalmethoden van de Bijbel noemen met de voor- en nadelen;
- kun je vaardigheid tonen in het gebruik van digitale Bijbel taalprogramma's;
- ken je de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld.

Inhoud

In deze module ga je de grondbeginselen van de grondtaal van het Oude Testament leren kennen en de meerwaarde die kennis van deze taal heeft voor de uitleg van het Oude Testament. Ook wordt aandacht besteed aan de tekstkritiek en de tekstvaststelling en welke gevolgen dit heeft voor de vertaling van de Bijbel.

Werkwijze

In 3 colleges Hebreeuws zal aandacht worden besteed aan het alfabet, het lezen van woorden en het lezen van de tekst van de grondtekst van de Bijbel. Praktische oefening is hierbij nodig. In hoorcolleges zal aandacht worden besteed aan de tekstgeschiedenis en de bijbel-vertaalmethoden en Nederlandse Bijbelvertalingen.

Verplichtingen

De student bereidt de colleges voor door zich alvast de letters van het Hebreeuwse alfabet eigen te maken. Hij oefent het lezen.

De student zorgt dat hij het Bijbelprogramma *The Word* op een laptop/computer heeft geïnstalleerd, waarmee hij de taal zich verder eigen kan maken.

De student bestudeert de syllabi en aangeleverde artikelen over de tekstoverlevering en Bijbelvertalingen.

Literatuur

Er zal een syllabus ter beschikking worden gesteld voor het Oude Testament. Hierin zullen verdere literatuurverwijzingen worden gegeven.

Afsluiting

De module wordt afgesloten met een opdracht die met voldoende resultaat moet worden afgerond.

1.1.2.2 Bijbel & Taal Nieuwe Testament

Modulenaam:	Bijbel & Taal Nieuwe Testament
Modulenummer:	1.1.2.2
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	1,0
Docent:	drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de basis van de taal van het Nieuwe Testament;
- de bestaande vertalingen volgen en vertaalproblemen begrijpen;
- instrumenten als Bijbelvertalingen, concordantie en theologisch woordenboek gebruiken en ook digitale taalprogramma's inzetten;
- eenvoudige afwegingen maken bij het vertalen en uitleggen van een Bijbelgedeelte.

Inhoud

In deze module maak je kennis met de eerste beginselen van het Grieks, de taal van het Nieuwe Testament, en leer je hulpmiddelen gebruiken om de grondtekst te lezen en te begrijpen.

Werkwijze

In een drietal colleges wordt het Grieks als taal van het Nieuwe Testament geïntroduceerd en een inleiding gegeven in de tekstkritiek, de vertaling en uitleg van het Nieuwe Testament.

Verplichtingen

De student woont de colleges bij en maakt de opdrachten die in de syllabus voor de module worden aangereikt.

Literatuur

Er zal een syllabus ter beschikking worden gesteld waarin theorie en bijbehorende opdrachten te vinden zijn.

Afsluiting

De module wordt afgesloten met het maken van een opdracht. Deze bestaat uit een aantal deelopdrachten en is in de syllabus opgenomen.

1.1.2 Oude Testament I

Modulenaam:	Oude Testament I
Modulenummer:	1.1.3
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	3,0
Docent:	Drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding:

- Heeft de student kennis van de geschiedenis van Israël gedurende het oudtestamentische tijdvak, en de methoden om kennis van de geschiedenis te verwerven;
- Heeft de student kennis van de Bijbelse aardrijkskunde en archeologie en de Bijbelse instellingen van Israël;
- de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld uitleggen.

Inhoud

Deze module biedt basisstof voor de omgang met het Oude Testament. De onderwerpen zijn onderdeel van het curriculum godsdienst in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Kennis van de geschiedenis en Bijbelse aardrijkskunde en oudheidkunde zijn voorwaarden voor het goede begrip van het Oude Testament.

Werkwijze

Voor deze module zijn er zes contacturen. Hierin worden de onderwerpen samengevat en een handreiking gedaan voor het bestuderen van de literatuur.

Verplichtingen

Van de studenten wordt verwacht dat de colleges worden voorbereid d.m.v. de bestudering van opgegeven literatuur. Actieve participatie aan de lessen en opdrachten is vereist. Literatuurstudie (ook van Engelstalige literatuur) vormt een belangrijk onderdeel van de taak van de student.

Literatuur

- Kole, I.A., e.a. (1999). *Oriëntatie in de Bijbelse oudheidkunde*, Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 978902390798.
- Merrill, Eugene H. (2008). *Kingdom of priests, A History of Old Testament Israel*. Grand Rapids: Baker Academic ISBN 9781441217073
- Clements, G., J.J. van Ekeveld, P. Mulder, e.a. (2020). *Het onfeilbare Woord. Een theologische verkenning*, (deel IIB). Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087183417.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets.

1.1.3 Nieuwe Testament I

Modulenaam:	Nieuwe Testament I
Modulenummer:	1.1.4
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	3,0
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- antwoord geven op de inleidingsvragen m.b.t. de boeken van het Nieuwe Testament;
- omgaan met diverse mening over de ontstaansgeschiedenis van deze boeken;
- deze kennis functioneel inzetten bij het maken van een exegetische.

Inhoud

In deze module ga je de inleidingsvragen met betrekking tot de boeken van het Nieuwe Testament bestuderen. Deze vragen zijn:

- Wie is de schrijver?
- Wanneer en waar heeft hij geschreven?
- Aan wie heeft hij geschreven?
- Wat is het thema?
- Wat is de globale indeling van zijn werk?
- Noem de theologische thema's.
- Eventuele bijzonderheden.

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort aan de hand van de schriftelijk en tijdens de colleges gegeven aanwijzingen.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur en collegestof.

Literatuur

- Carson, D.A. & Moo. D.J. (2010) *Introducing the New Testament*. Grand Rapids: Zondervan. ISBN 9780310291497.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets over de inhoud van de module. Cesuur: 5.5.

1.1.5 Dogmatiek I

Modulenaam:	Dogmatiek I
Modulenummer:	1.1.5
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Dr. J.N. Mouthaan

Leerdoelen

Na afronding ken je / kun je:

- de basis van de gereformeerde leer over Dogmatiek in het algemeen, Schriftleer, Godsleer en Goddelijke besluiten;
- globale kennis van hedendaagse ontwikkelingen die relevant zijn voor de geref. leer;
- de bovengenoemde ontwikkelingen verbinden aan de gereformeerde leer, duiden en zijn positie daar tegenover bepalen;
- de gereformeerde leer op hierboven genoemde punten samenvatten en uitleggen en vanuit de Heilige Schrift onderbouwen;
- de dogma's op een betekenisvolle manier verbinden met de eigen context en die van anderen.

Inhoud

Tijdens deze module zal een begin gemaakt worden met de behandeling van de dogmatiek a.d.h.v. vnl. *De gereformeerde dogmatiek voor gemeenten toegelicht* van ds. G.H. Kersten.

Werkwijze

De dogmatische thema's worden vanuit verschillende perspectieven bestudeerd. De student zelf leest de dogmatiek van Kersten. Achtergronden, actualiseringen en alternatieven worden behandeld in de syllabus die de student voorafgaand aan het college dient te bestuderen. Tijdens de colleges wordt een puntige behandeling van de dogmatische thema's gegeven, met als voornaamste speerpunt de Bijbelse verankering en de interactie met moderne inzichten. Vragen en discussiepunten komen hierbij aan de orde.

Verplichtingen

- Vóór het college de aangegeven literatuur bestuderen;
- Op een interactieve wijze deelnemen aan het college om zodoende bij te dragen aan een maximaal leerrendement voor de student zelf;
- Aan het einde van het contactuur zal in een samenhangmoment de thematiek van de avond toegepast worden op de eigen context.

Literatuur

Kersten, G.H. (1950). *De gereformeerde Dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* (Vol. 1-2). Utrecht: De Banier. ISBN 97890402905168. Engelse vertaling of de nieuwe druk (2018).

Afsluiting

De collegeserie wordt afgerond met een tentamen die met voldoende resultaat moet worden gemaakt.

1.1.6 Ethiek I

Modulenaam:	Ethiek I
Modulenummer:	1.1.6
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.W.J. Treur MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- definities van ethiek kritisch analyseren en beoordelen;
- de morele crisis in de postmoderne tijd duiden t.o.v. de crises in de (pre)moderne tijd;
- de vier belangrijkste ethische invalshoeken (nut/plicht/deugd/waarde) met hun belangrijkste denkers gebruiken in het analyseren van ethische vragen;
- de ijkpunten voor ethiek (God / mens / natuur) gebruiken en de eigenheid van het denken vanuit elk ijkpunt analyseren;
- de mogelijkheden en de complexiteit van Schriftberoep in de ethiek;
- de invloed van je eigen levensbeschouwing op ethiek onder woorden brengen.

Inhoud

In deze module ga je een basis leggen voor ethiek. Je bekijkt een aantal definities van ethiek en analyseert vervolgens de morele crisis in de huidige samenleving. Vervolgens maak je kennis met de vier belangrijkste ethische invalshoeken en hun belangrijkste denkers en leer je deze invalshoeken gebruiken om ethische dilemma's te analyseren en op te lossen. Daarna kijk je naar de eigenheid van het christelijk geloof binnen de ethiek: wat betekent het als het ijkpunt voor goed handelen in drie-enige God ligt t.o.v. visies waar het ijkpunt in de mens of de natuur ligt. Als laatste maak je kennis met de complexiteit van het Schriftberoep in de ethiek: hoe doe je recht aan de diversiteit in de Schrift en hoe ga je om met lastige hermeneutische vragen om de boodschap van de Schrift toe te passen op vandaag?

Werkwijze

Je bestudeert het boek '*Verlangen naar het goede*' van P. Nullens. Naast dit boek geeft je docent aanvullend een viertal colleges over de belangrijkste thema's. Daarnaast werk je aan je persoonlijke vorming door een essay te schrijven over de invloed van je eigen levensbeschouwing op ethiek.

Verplichtingen

Je woont actief de vijf colleges bij, je schrijft het essay en je legt het tentamen Ethiek af.

Literatuur

- Boer, Th. A. '*Bijbelse moraal tussen chaospreventie en het ideaal van het goede leven. Kontekstueel 21, 5 (juni 2007), 6-11.*
- Nullens, P. (2006). '*Verlangen naar het goede. Bouwstenen van een christelijke ethiek.* Zoetermeer: Boekencentrum.

Afsluiting

Je sluit deze module af door het behalen van een voldoende voor de combinatie van het tentamen (70%) en het essay (30%). Voor zowel het tentamen als voor het essay dien je een voldoende te halen.

1.1.7 Kerkgeschiedenis I

Modulenaam:	Kerkgeschiedenis I
Modulenummer:	1.1.7
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Mw. drs. C.J.J. Clements

Leerdoelen

Na afronding:

- ken je de historische ontwikkeling van het christendom van 1500-1800;
- ben je in staat een relatie te leggen met kerkelijke ontwikkelingen in het heden;
- weet je om te gaan met primaire bronnen d.m.v. zelfstandig onderzoek;
- (GL) kan je aangeven op welke wijze de onderwerpen uit deze module voor jongeren in een onderwijssituatie relevant te maken zijn;
- (PW) kan je in een pastoraal gesprek, zo nodig, op een relevante wijze verwijzen naar kerkhistorische ontwikkelingen uit deze periode.

Inhoud

Door middel van deze module krijg je zicht op geschiedenis van de kerk in de periode van 1500-1800. Aan de orde komen:

- het leven en werk van Maarten Luther, de grote kerkhervormer van de 16e eeuw;
- het leven en werk van Huldrych Zwingli en van Johannes Calvijn;
- de Radicale reformatie en de Contrareformatie;
- de verbreiding van de Reformatie in Europa in de 17e eeuw;
- de opkomst van de Verlichting en de reactie van de kerk daarop in de 18^e eeuw.

Werkwijze

Er zijn vijf colleges van 60 minuten. Behalve literatuurstudie wordt, ontwikkel je vaardigheden in de omgang met primaire bronnen uit deze periode. Je denkt na over de betekenis van deze bronnen voor kerk en samenleving in het heden.

Verplichtingen

Aan het einde van de collegereeks volgt een schriftelijk tentamen, met een zittingsduur van 75 minuten. Je levert een verslag in van het onderzoek naar een primaire bron.

Literatuur

- Akker, N.K., van den & Nissen P. (2009). *Wegen en dwarswegen. De geschiedenis van het christendom in hoofdlijnen*. Boom, 147-222.
- Brienens, T. (Red.) (1986). *De Nadere Reformatie. Beschrijving van haar voornaamste vertegenwoordigers*. Boekencentrum, 5-84, in pdf.

Afsluiting

De schriftelijke toets van deze module moet met een voldoende worden afgerond. Dat geldt ook voor het onderzoek naar de primaire bron.

1.1.8 Wereldgodsdiensten I

Modulenaam:	Wereldgodsdiensten I
Modulenummer:	1.1.8
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. T. Kik

Leerdoelen

Na afronding:

- heb je kennis van het karakter (theologie, spiritualiteit en organisatie) van de wereldgodsdiensten;
- kan je theologische begrippen toetsen vanuit de christelijke geloofsovertuiging;
- weet je welke plaats de wereldgodsdiensten hebben binnen de Nederlandse context;
- weet je van de verschillende relatievormen tussen jodendom en christendom en kan je uit deze mogelijkheden een beredeneerde keuze maken;
- weet je welke bijbels-theologische waarde Israël heeft voor het christendom in zijn huidige vorm.

Inhoud

In deze module gaat het om een kennismaking met twee grote wereldgodsdiensten: Islam en het Jodendom. In het tweede leerjaar komen de andere wereldgodsdiensten Boeddhisme en Hindoeïsme aan de orde. Het gaat over de geschiedenis, het beeld van god wat vereerd wordt, de relatie tussen de wereldgodsdiensten en het Christendom en de positie van deze godsdiensten in het Westen.

Werkwijze

Deze module wordt in vier contacturen van 75 minuten aangeboden. Na het behalen van de toets worden de credits toegekend voor deze module.

Verplichtingen

Deelname aan colleges is verplicht. Van de studenten wordt een actieve leerhouding gevraagd. Het is verplicht om het tentamen te maken om deze module af te ronden.

Literatuur

- Bowker, J. (2022). *Handboek wereldreligies. Ontdek de grote godsdiensten van vroeger en nu*. Utrecht: Kok. ISBN 9789043536783.
- Caner, E.M., Caner, E.F. (2005). *Islam ontsluit. Twee insiders over de leef- en Gedachtenwereld van moslims*. Hoornaar: Gideon. ISBN 9789060679876.
- Morris, P. (2015). *Het volk Israël leeft. Joodse thema's in het Nieuwe Testament*. Ripe publishing. ISBN: 9789491000621.

Afsluiting

De student moet deze module met een voldoende voor het tentamen hebben afgerond.

1.1.9 Multiculturele Samenleving I

Modulenaam:	Multiculturele Samenleving I
Modulenummer:	1.1.9
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- missionaire kernbegrippen rondom de ontmoeting en gespreksvoering met andere wereldgodsdiensten en hoe hier praktijkervaring in op te doen;
- de multiculturele samenleving van Nederland en welke godsdiensten daarin aanwezig zijn;
- ben je in staat om de relatie tussen cultuur en christendom te leggen en ontwikkel je visie op de koers van de kerk in een multiculturele samenleving;
- of en hoe Gods Geest werkt in religie en cultuur, ook als deze uitingen niet christelijk herkenbaar zijn;
- positie innemen in de missionaire dialoog tussen de wereldreligies en het gesprek met Moslims aangaan over Allah-God;
- een aantal varianten en mogelijkheden met betrekking tot de interculturele communicatie;
- het begrip ecotheologie invullen en een relatie leggen met de reformatorische invulling van het begrip rentmeesterschap.

Inhoud

In deze module ga je de multiculturele samenleving verkennen. Je krijgt inzicht in de relaties tussen cultuur en religie, de relaties en verhoudingen tussen de religies onderling. We staan stil bij de vraag of en hoe de heilige Geest zou kunnen werken buiten het Christendom, of en hoe Gods Geest in culturele uitingen als muziek en film zou kunnen werken en wat dat betekent voor ons staan ten opzichte van onze cultuur en medemens. We denken na over hoe de kerk in onze samenleving is en wat de secularisatie is en welk kansen het de kerk ontnemt en biedt om aanwezig **te zijn**.

Werkwijze

Je krijgt interactieve hoorcolleges aangeboden waarin ruimte is voor gesprek aan de hand van stellingen en afbeeldingen.

Verplichtingen

De module wordt afgesloten door middel van een kijk- en leestaak. Daarin wordt het opgegeven studieboek verwerkt. Die taak voer je zelfstandig uit buiten de colleges om. De kijk en leestaak omvat het volgende:

Kijken:

Bekijken van de 6 sessies van 'Kijken in de ziel'. Selecteer de 5 sessies met religieuze leiders. Religieuze leiders, Hangijzers, het hoogste Woord, God, een kwestie van geloof en Is het christendom de grootste godsdienst.

Formuleer naar aanleiding van elke sessie:

1. Wat heb je geleerd over andersdenkenden?
2. Schrijf vijf leerpunten op voor jezelf voor het gesprek met andersdenkenden.

Lezen:

W. Dekker (2011). *Marginaal en missionair, kleine theologie voor een krimpende kerk*, Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 978 90 239 25637.

Van deze hoofdstukken moet een KAVV worden ingeleverd (uitleg zie moduleboek CGO).

Gesprekken

Je voert twee gesprekken met mensen die een heel andere levensovertuiging.

Literatuur

- Dekker, W., (2011) *Marginaal en missionair, kleine theologie voor een krimpende kerk*, Boekencentrum ISBN 978 90 239 25637.

Afsluiting

De module wordt afgesloten door middel van een 'kijk- en leestaak'. De taak bestaat uit de twee onderdelen, genoemd bij het kopje 'verplichtingen'. Deze taak moet voldoende gemaakt zijn. Het volgen van de colleges is verplicht.

1.1.10 Praktische Theologie I

Modulenaam:	Praktische Theologie I
Modulenummer:	1.1.10
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.P. van Rossum MTh MEd.

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- pastoraat plaatsen in het geheel van de theologie;
- zeggen wat bijbels pastoraat inhoudt;
- pastorale uitgangspunten kritisch bevragen;
- zich plaatsen binnen het geheel van het kerkelijke pastoraat, ook ten aanzien van schoolpastoraat;
- de basisbeginselen van diverse theorieën in de praktische theologie;
- theorieën in de praktische theologie in kerkelijke gemeenten, instellingen en op school toepassen;
- op een verantwoorde wijze een keuze maken uit elementen die in de theorievorming worden aangeboden om die toe te passen in de praktijk.

Inhoud en werkwijze

De student bereidt zich voor door het lezen van de opgegeven literatuur.

In de eerste twee colleges zal de docent een inleiding geven op de historische achtergronden en pastorale stromingen binnen de Praktische Theologie. In het derde college zullen enkele praktische pastorale vaardigheden aan de orde komen.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is verplicht. Daarnaast moet een tentamen worden afgelegd in de vorm van een essay over nader te kiezen literatuur en de inhoud van de colleges.

Literatuur

- Meulen, H.C. van (red.) (1999). *Liefdevol oog en open oor. Handboek pastoraat in de christelijke gemeente*. Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 9789023924500.
- Seldenrijk, R. (red.) (2000). *Oriëntatie en evaluatie*. Houten: Den Hertog. ISBN 9789033115202.

Afsluiting

De module moet worden afgesloten met een voldoende (5,5 of hoger) voor het tentamen.

1.1.11 Godsdienstsociologie I

Modulenaam:	Godsdienstsociologie I
Modulenummer:	1.1.11
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Vacature

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de eigenheid van de godsdienstsociologische benadering;
- de belangrijkste theoretische concepten uit de godsdienstsociologie (religie, kerk, secularisering, privatisering, enz.);
- van factoren die het samenleven van mensen in sociale verbanden verhelderen, in het bijzonder in kerkelijke en levensbeschouwelijke organisaties;
- hoofdpunten in de ontwikkeling en het functioneren van de samenleving in sociaalhistorisch en godsdienstsociologisch perspectief benoemen, in het bijzonder op het gebied van zingeving, spiritualiteit en levensbeschouwing;
- met behulp van sociologische begrippen (en de sociologische bril) een analyse maken van de doorwerking van maatschappelijke processen op de leefwereld van jongeren en de kerk;
- de ontwikkeling schetsen van belangrijke religieuze en seculiere stromingen & maatschappelijke trends in relatie tot christendom en christelijke cultuur.

Inhoud

In deze module willen we je vertrouwd maken met de sociologische benaderingswijze. Na een korte inleiding in de algemene sociologie maken we de overstap naar de godsdienstsociologie. Samengevat bestuderen we de relatie tussen godsdienst en samenleving op twee niveaus: enerzijds de relatie tussen godsdienstige opvattingen of gedragingen en de samenleving (macroniveau) en anderzijds de relatie tussen godsdienst of kerk (mesoniveau) en het meer individuele leven (microniveau).

Werkwijze

De module wordt ondersteund door 5 colleges die elk het karakter van een hoor-en werkcollege hebben. De nadruk ligt op literatuurstudie.

Verplichtingen

- Het bestuderen van de per college opgegeven stof;
- Het zelfstandig beantwoorden van de zelfstudievragen;
- Het positief / actief deelnemen aan de colleges.

Literatuur

- Dekker, G. & Stoffels, H.C. (2009). *Godsdienst en samenleving* (8e druk). Kampen: Kok. ISBN 978 90 435 1609 9.
- Dekker, G. (2016). *Zie hoe alles hier verandert. Het verloop van de gereformeerden* (1e druk). Utrecht: Kok. ISBN 978 90 435 2614 2.

Afsluiting

De module wordt afgesloten door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets (meerkeuze). Cesuur: 5,5.

1.1.12 Filosofie I

Modulenaam:	Filosofie I
Modulenummer:	1.1.12
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding:

- heb je kennis van en inzicht in het nut van filosofie, kennis van Socrates, Plato, Aristoteles en Augustinus; en inzicht in de eerste stappen van de argumentatieleer;
- ken en beheers je een aantal vaardigheden die nodig zijn om met behulp van variërende, functionele en activerende werkvormen deze kennis over te dragen en toont daarbij een onderzoekende grondhouding;
- heb je inzicht in de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld.

Inhoud

In deze module leer je hoe je argumenten juist gebruikt, zowel schriftelijk als mondeling. Ook leer je drogredeneringen onderkennen. Je leert vast te stellen of een argument al of niet geldig is. Daarnaast leer je in het onderdeel 'geschiedenis van de filosofie' op hoofdlijnen het denken van Socrates, Plato, Aristoteles en Augustinus en ben je in staat om aan de hand van deze filosofen uit de antieke oudheid hedendaagse vraagstukken te benaderen.

Werkwijze

We werken samen via interactieve hoorcolleges.

Bij het onderdeel argumentatieleer debatteren we met elkaar over een actueel onderwerp.

Verplichtingen

Het college argumentatieleer bevat een debat, dat de student thuis dient voor te bereiden door pro en contra argumenten op te zoeken en te kennen. De stelling stellen we met elkaar vast tijdens het eerste college-uur.

Zowel het onderdeel 'argumentatieleer' als het onderdeel 'geschiedenis van de filosofie' wordt met één gezamenlijk schriftelijk tentamen afgesloten.

Literatuur

- Oele, P.C. (2009) *Ware Wijsheid*. Houten: Den Hertog. ISBN 9789033629921. (bestuderen pag. 9-183, de hoofdstukken 1 tot en met 10)
- Rijnboutt, J. en Heerink, M., (2018) *Argumenteren* (6e druk). Skills ISBN 9789043019361.

Afsluiting

Afronding door middel van een voldoende (cijfer 5.5 of hoger) af te leggen tentamen over de beide genoemde boeken in de literatuurlijst. Het volgen van de colleges is verplicht.

1.1.13 Werkplaats docent godsdienst I

Modulenaam:	Werkplaats docent Godsdienst I
Modulenummer:	1.1.13
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	6,0
Docent:	Dr. P.C. van Olst

Leerdoelen

Aan het einde van het eerste jaar ben je in staat om:

- * een goede methodeles godsdienst te geven;
- * te reflecteren op je eigen handelen als (startende) godsdienstdocent;
- * mede-docenten (in opleiding) te helpen reflecteren op hun handelen door middel van intervisie.

Inhoud

In deze module ga je op een praktische manier aan het werk in de werkplaats. In de werkplaats staat het met elkaar en van elkaar leren centraal aan de hand van leerdoelen die door de studenten zelf worden gemaakt. In het eerste jaar in de werkplaats werken we vooral aan de basis: Wie wil jij zijn als docent godsdienst voor je leerlingen? Hoe geef ik een goede methodeles?

Werkwijze

De colleges zijn werkcolleges waarin theorie en praktijk samenkomen. Aan de hand van eigen opgestelde leerdoelen ga je aan de slag met je eigen kwaliteiten en valkuilen en spiegel je die aan de eigenheid van het vak. In de werkplaats breng je eigen kennis en ervaringen in en haal je op wat voor jou nodig is. Een deel van de werkplaatscolleges wordt gegeven door de docent-begeleider van de werkplaats. Een ander deel van de colleges wordt gegeven door zes verschillende docenten van de hoofdvakken uit BHT-programma van het CGO.

Verplichtingen

Je schrijft een portfolio met daarin:

1. Een beschrijving van eigen leerdoelen, proces van uitwerking in de praktijk/koppeling literatuur en collegestof en een reflectie hierop.
2. en uitwerking van de reflectieve cyclus aan de hand van drie praktijkervaringen gekoppeld aan de persoonlijke leerdoelen en zes opdrachten die vanuit de hoofdvakken worden verstrekt.
3. De zes opdrachten die vanuit de hoofdvakken worden verstrekt.

Literatuur

- Augustinus, A. (2011). *Goed onderwijs. Christendom voor beginners*. Budel: Damon. ISBN 9789463401401.
- Verdere literatuur wordt rechtstreeks aangeboden via het intranet.

Afsluiting

De module wordt voldoende afgerond als het portfolio met een voldoende is afgerond.

II Modulebeschrijvingen van het tweede studiejaar

2.1.1 Oude Testament II

Modulenaam:	Oude Testament II
Modulenummer:	2.1.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding kun je:

- de inleidingsvragen aangaande de boeken van het Oude Testament stellen en beantwoorden;
- de waarde en waardering van het Oude Testament onder woorden brengen;
- de relevantie van kennis van de inleidingsvraagstukken voor het toekomstig beroepenveld demonstreren.

Inhoud

In deze module worden de inleidingsvragen van alle Bijbelboeken bestudeerd. Er wordt zowel gevraagd naar de auteur, naar de historische achtergrond, naar de literaire opbouw, als wel naar de theologische boodschap. Er wordt ingegaan op kritische theorieën.

Werkwijze

- De student neemt deel aan de contacturen waarin zowel overzicht over de stof als wel diepteboringen zullen worden gedaan in aparte Bijbelboeken;
- De student participeert actief in de contacturen. Voor elk contactuur moet een deel van de toetsstof bestudeerd worden en maakt een goede planning verwacht om de toets voor te bereiden;
- De student reflecteert op de contacturen; de reflectie is betrokken op de inhoud van de stof van het contactuur. En op de relevantie voor het toekomstig beroepenveld.

Verplichtingen

- De voorbereidingsopdrachten voor de colleges uitvoeren
- Actief participeren in de vijf colleges

Literatuur

- Steinmann, Andrew E. & M. Eschelbach (2015). *Called to be God's People, abridged edition, an introduction to the Old Testament*. Eugene Oregon: Wipf & Stock. ISBN 9781498229081.

Afsluiting

Er is beoordeling via een schriftelijke toets met een afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

2.1.2 Nieuwe Testament II

Modulenaam:	Nieuwe Testament II
Modulenummer:	2.1.2
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de theologische hoofdlijnen van de boeken van het Nieuwe Testament in beeld brengen;
- deze kennis inzetten bij de uitleg en interpretatie van het Nieuwe Testament;
- deze kennis operationeel maken in het toekomstige beroepenveld en de mogelijkheden daarvoor verkennen en inventariseren.

Inhoud

In deze module leer je de theologische hoofdlijnen van de boeken van het Nieuwe Testament kennen. De onderdelen zijn:

- overzicht van de thema's per Bijbelboek;
- systematische overzicht van het Nieuwe Testament;
- hedendaagse benaderingswijze van de thema's in de nieuwtestamentische wetenschap;
- bouwstenen voor Bijbelse theologie.

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort aan de hand van de schriftelijk en tijdens de colleges gegeven aanwijzingen.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur en collegestof.

Literatuur

- Baum, A en Houwelingen, R. van (red.) (2019). *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: Kokboekencentrum Uitgevers. ISBN 9789023955931.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets over de inhoud van de module. Cesuur: 5,5.

2.1.5 Dogmatiek II

Modulenaam:	Dogmatiek II
Modulenummer:	2.1.5
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Dr. J.N. Mouthaan

Leerdoelen

Na afronding:

- heeft de student fundamentele kennis van de gereformeerde leer over schepping, voorzienigheid, werkverbond, zonde en zondeval, Christologie;
- heeft de student een globale kennis van hedendaagse ontwikkelingen die relevant zijn voor de bovengenoemde gereformeerde leerstukken;
- kan de student de bovengenoemde ontwikkelingen verbinden aan de gereformeerde leer, duiden en zijn positie daar tegenover bepalen;
- kan de student de genoemde leer op hierboven genoemde punten samenvatten en uitleggen en vanuit de Heilige Schrift onderbouwen;
- kan de student de eerder genoemde dogma's op een betekenisvolle manier verbinden met zijn eigen context en die van anderen.

Inhoud

Tijdens deze module gaan we verder met de behandeling van de gereformeerde dogmatiek, vnl. a.d.h.v. *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* van ds. G.H. Kersten.

Werkwijze

De dogmatische thema's worden vanuit verschillende perspectieven bestudeerd. De student zelf leest de dogmatiek van Kersten. Achtergronden, actualiseringen en alternatieven worden behandeld in de syllabus die de student voorafgaand aan het college dient te bestuderen. Tijdens de colleges wordt een puntige behandeling van de dogmatische thema's gegeven, met als voornaamste speerpunt de Bijbelse verankering en de interactie met moderne inzichten. Vragen en discussie punten komen hierbij aan de orde.

Verplichtingen

- Vóór het college de literatuur bestuderen;
- Op interactieve wijze deelnemen aan het college;
- Tentamen ter afsluiting van het vak.

Literatuur

Kersten, G.H. (1950). *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* (Vol 1-2). Utrecht: De Banier. ISBN 97890402905168. Engelse vertaling of nieuwe druk (2018) is ook mogelijk.

Afsluiting

De collegeserie wordt afgerond met een tentamen die met voldoende resultaat moet worden gemaakt.

2.1.6 Ethiek II

Modulenaam:	Ethiek II
Modulenummer:	2.1.6
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.W.J. Treur MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de belangrijkste ethische noties in het Oude en Nieuwe Testament;
- de doorgaande lijn weergeven rondom ethiek van schepping tot herschepping;
- het model van Wright (Lalleman) om oudtestamentisch wetten relevant te maken voor de gelovige, de wereld en de toekomst gebruiken en evalueren;
- de overeenkomsten en verschillen in de ethische noties in de vier Evangelien bespreken;
- een onderzoekje opzetten rondom Schriftgebruik en ethiek in de actualiteit.

Inhoud

In deze module ga je in hoofdlijn de Bijbel door om de belangrijkste noties rondom ethiek je eigen te maken. Je begint met de Torah en de betekenis ervan voor vandaag. Vervolgens volg je de lijn via de Profeten en Geschriften. Daarna maak je kennis met de ethische accenten in de vier Evangelien en sta je stil bij hoofdmomenten als de Bergrede, de dood en opstanding van Christus en het Apostelconvent en thema's als het Koninkrijk van God. Tenslotte maak je je de belangrijkste inzichten uit de brieven eigen rondom ethiek, waarin de aandacht ligt op de paranetische gedeelten.

De inzichten pas je praktisch toe in het schrijven van een opzet van een onderzoek (met een enquête of interview), waarin je het gebruik van de Schrift in de actualiteit concreet maakt.

Werkwijze

Je bestudeert het boek *'Van levensbelang. De relevantie van de oudtestamentische ethiek'* van H. Lalleman-De Winkel en het eerste deel van *'The Moral Vision of the New Testament. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics'* van R.B. Hays. Daarnaast werk je aan de praktische doorvertaling door een beargumenteerde opzet te schrijven voor een ethisch onderzoek naar het gebruik van de Bijbel in de actualiteit.

Verplichtingen

Je woont actief de vijf colleges bij, je maakt een opzet van een onderzoek en je legt het tentamen Ethiek af.

Literatuur

- Hays, R.B. (1996). *The Moral Vision of the New Testament. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics*. ISBN 9780060637965. New York: HarperOne.
- Lalleman-De Winkel, H. (1999). *Van levensbelang. De relevantie van de oudtestamentische ethiek*. ISBN 9789023906605. Zoetermeer: Boekencentrum.

Afsluiting

Je sluit deze module af door het behalen van een voldoende voor de combinatie van het tentamen (70%) en de opzet van het onderzoek (30%). Voor zowel het tentamen als voor de opzet van het onderzoek dien je een voldoende te halen.

2.1.7 Kerkgeschiedenis II

Modulenaam:	Kerkgeschiedenis II
Modulenummer:	2.1.7
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Mw. drs. C.J.J. Clements

Leerdoelen

Na afronding:

- ken je de historische ontwikkeling van het christendom van 1500-1800;
- ben je in staat een relatie te leggen met kerkelijke ontwikkelingen in het heden;
- weet je om te gaan met primaire bronnen d.m.v. zelfstandig onderzoek;
- (GL) kan je aangeven op welke wijze de onderwerpen uit deze module voor jongeren in een onderwijssituatie relevant te maken zijn;
- (PW) kan je in een pastoraal gesprek, zo nodig, op een relevante wijze verwijzen naar kerkhistorische ontwikkelingen uit deze periode.

Inhoud

Door middel van deze module krijg je zicht op geschiedenis van de kerk in de periode van 1500-1800. Aan de orde komen:

- het leven en werk van Maarten Luther, de grote kerkhervormer van de 16e eeuw;
- het leven en werk van Huldrych Zwingli en Johannes Calvijn;
- de Radicale reformatie en de Contrareformatie;
- de verbreiding van de Reformatie in Europa in de 17e eeuw;
- de opkomst van de Verlichting en de reactie van de kerk daarop in de 18^e eeuw.

Werkwijze

Er zijn vijf colleges van 60 minuten. Behalve literatuurstudie wordt, ontwikkel je vaardigheden in de omgang met primaire bronnen uit deze periode. Je denkt na over de betekenis van deze bronnen voor kerk en samenleving in het heden.

Verplichtingen

Aan het einde van de collegereeks volgt een schriftelijk tentamen, met een zittingsduur van 75 minuten. Je levert een verslag in van het onderzoek naar een primaire bron.

Literatuur

- Akker, N.K., van den & Nissen P. (2009). *Wegen en dwarswegen. De geschiedenis van het christendom in hoofdlijnen*. Boom, 147-222.
- Brienen, T. (Red.) (1986). *De Nadere Reformatie. Beschrijving van haar voornaamste vertegenwoordigers*. Boekencentrum, 5-84, in pdf.

Afsluiting

De schriftelijke toets van deze module moet met een voldoende worden afgerond. Dat geldt ook voor het onderzoek naar de primaire bron.

2.1.8 Wereldgodsdiensten II

Modulenaam:	Wereldgodsdiensten II
Modulenummer:	2.1.8
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. T. Kik

Leerdoelen

Na afronding:

- heb je kennis van het karakter (theologie, spiritualiteit en organisatie) van de wereldgodsdiensten;
- kun je theologische begrippen toetsen vanuit de christelijke geloofsovertuiging;
- weet je welke plaats de wereldgodsdiensten hebben binnen de Nederlandse context;
- weet je van de verschillende relatievormen tussen de religies en het Christendom en kan je uit deze mogelijkheden een beredeneerde keuze maken.

Inhoud

In deze module krijg je een kennismaking met de twee grote wereldgodsdiensten: het Hindoeïsme en het Boeddhisme. Het gaat over de geschiedenis, het beeld van god wat vereerd wordt, de relatie tussen de wereldgodsdiensten en het Christendom en de positie van deze godsdiensten in het Westen.

Werkwijze

Deze module wordt in vijf contacturen aangeboden. Na het behalen van de toets worden de credits toegekend voor deze module.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges is verplicht vanwege de vormende waarde van de discussie over de onderwerpen.

Literatuur

- Bowker, J. (2022). *Handboek wereldreligies. Ontdek de grote godsdiensten van vroeger en nu*. Utrecht: Kok. ISBN: 9789043536783.
- Kampen, P. van (1995). *Liefde tot de leegte: een christelijke visie op het boeddhisme*. Zoetermeer: Boekencentrum.
- Schouten, J.P. (2018). *Aangenaam kennis te maken. De ontmoeting van Europeanen met het hindoeïsme in India*. Eindhoven: Damon. ISBN: 9789463401418.

Afsluiting

Via een toets met afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

2.1.9 Multiculturele Samenleving I

Modulenaam:	Multiculturele samenleving I
Modulenummer:	2.1.9
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- het verschijnsel 'religieuze ervaring' in kaart brengen en zie je verschillen/overeenkomsten tussen Jonathan Edwards en William James;
- het humanisme als stroming en levensbeschouwing inschalen, je ziet overeenkomsten en verschillen met het christendom en kunt het humanisme als verschijnsel waarderen en taxeren;
- je bent in staat over verschillende actuele onderwerpen (zie hieronder) een visie te vormen.

Inhoud

In deze module maak je kennis met het de religieuze ervaring en met het humanisme. Je bent in staat om actuele ontwikkelingen rondom religie in onze samenleving van commentaar te voorzien.

Werkwijze

De student krijgt de stof in twee hoor- en twee werkcolleges aangeboden.

Verplichtingen

De studenten presenteren in college 3 en 4 eigen onderzoek in tweetallen aan de groep. Elk onderwerp komt één keer ter sprake. Voorafgaand aan de presentatie levert de student een verslag in. Het verslag omvat drie A-4tjes, lettertype 12, regelafstand 1.0, geen afbeeldingen. Tijdens de presentatie mag van audiovisuele middelen gebruik gemaakt worden, mits deze goed functioneren zowel inhoudelijk als technisch. De presentaties duren ongeveer 10-15 minuten en gaan over de volgende onderwerpen (voor literatuur, zie moduleboek):

1. Zijn vrouwen gevoeliger voor religie dan mannen? – zichtbaarheid van en tak voor vrouwen in 'het religieuze'.
2. Publieke theologie (RKK zie b.v. Erik Borgman) levensvatbaar voor reformatorische politieke partijen en theologen?
3. Voortbestaan van religieuze scholen – discussie over grondwet artikel 23.
4. Sacralisering van de gezondheidszorg – wanneer zijn we gezond?
5. Godsdienstvrijheid in Nederland – mogen hoofddoeken in het publieke domein?
6. Gerechtigheid, economie - welke ruimte is er voor waarden en zingeving?
7. Geloof en natuurwetenschap - theïstisch evolutionisme een brug tussen geloof en wetenschap?
8. Religie, stof voor conflict en initieert religie geweld?
9. Religieuze verankering van de moraal, mogelijk en wenselijk?

Literatuur

Doleweerd, J. H. van (2006) *Gij zult Mijn getuige zijn*, Houten, H. 5 en 6

Afsluiting

De student heeft alle colleges gevolgd en de presentatie en leestaak naar behoren gedaan.

2.1.10 Praktische Theologie II

Modulenaam:	Praktische Theologie II
Modulenummer:	2.1.10
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.P. van Rossum MTh MEd.

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- * pastoraat plaatsen in het geheel van de theologie.
- * het verband tussen hermeneutiek en pastoraat.
- * hermeneutische basisprincipes hanteren in het pastoraat.
- * zeggen wat bijbels pastoraat inhoudt.
- * pastorale uitgangspunten kritisch bevragen.
- * zich plaatsen binnen het geheel van het kerkelijke pastoraat, ook ten aanzien van schoolpastoraat.
- * de basisbeginselen van diverse theorieën in de praktische theologie.
- * theorieën in de praktische theologie in kerkelijke gemeenten, instellingen en op school toepassen.
- * op een verantwoorde wijze een keuze maken uit elementen die in de theorievorming worden aangeboden om die toe te passen in de praktijk.

Inhoud en werkwijze

De student bereidt zich voor door het lezen van de opgegeven literatuur.

In het eerste colleges zal de docent een inleiding geven op de ontwikkeling van de hermeneutiek. Het tweede college behelst het gebruik van hermeneutische basisprincipes in de praktijk van het pastoraat. Het laatste college gaat over Gods- en mensbeelden en de invloed daarvan op de hermeneutiek van het pastoraat.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is verplicht. Daarnaast moet een tentamen worden afgelegd in de vorm van een essay over nader te kiezen literatuur en de inhoud van de colleges.

Literatuur

Ganzevoort, R., Visser, J. (2007) *Zorg voor het verhaal* Boekencentrum: Zoetermeer. ISBN 978902114154.

Pelt, J.W. van (1999). *Pastoraat in trinitarisch perspectief* Heerenveen: Groen. ISBN 9058290018. pag. 95-186.

Heitink, G. (1993), *Praktische Theologie*, Kampen: Kok. ISBN 9024268486

Afsluiting

De module moet worden afgesloten met een voldoende (5,5 of hoger) voor het tentamen.

2.1.11 Apologetiek I

Modulenaam:	Apologetiek I
Modulenummer:	2.1.11
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	A.J.C. van Gent MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de betekenis van het vakgebied Apologetiek en de bereidheid tot het afleggen van verantwoording over het christelijk geloof;
- het apologetisch motief van belijdenisgeschriften en de verbonden aspecten over de Drie-enige God en de Godheid van Christus;
- de waarheid en noodzakelijkheid van de opstanding van Gods Zoon uitleggen en de apologetische waarde tonen;
- de relatie tussen God, lijden en geweld in de Bijbel onder woorden brengen;
- het gesprek voeren met anderen en vragen over het christelijk belijden weerleggen;
- een inhoudelijke en praktisch relevante vertaalslag naar het werkveld maken.

Inhoud

In deze module wordt de student voorbereid om het christen-zijn vanuit een apologetische houding te doordenken. Apologetiek is de verantwoording en communicatie van het christelijk belijden binnen en buiten de christelijke context. De student wordt in deze module geleerd om in de hedendaagse pluriforme samenleving als christen te leven, in gesprek met christenen en niet-christenen geloofsverantwoording af te leggen en toerusting te geven in het eigen werkveld. Tegelijk wordt er aandacht geschonken om jongeren in de christelijke kerk te overtuigen van de waarheid van het christelijke geloof. Tijdens het college is er aandacht voor attitudevorming en voor een inhoudelijke reactie op allerlei tegenwerpingen.

Werkwijze

De didactische route voor het behandelen van de leerstof gaat door middel van overdracht van kennis, klassikale leergesprekken, lees- en bespreekopdrachten en gespreksvormen met het principe denken-delen-uitwisselen.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is essentieel onderdeel voor vorming en draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en vaardigheden, als ook gespreksvoering over de thematiek.

Literatuur en afsluiting

Ter afronding bestudeert de student de literatuur en maakt daarover een schriftelijke toets.

- Augustinus, A. (2012). *De strijd van een christen [De agone christiano]* (2e druk, J. van Neer, A. Tigchelaar, & I. Wisse, Vert.). Damon. *De leerstof betreft de Nederlandstalige pagina's van 9-28, 35-129.* [68 pag.]
- Bakker, H. A., Kater, M. J., & van Vlastuin, W. (Red.). (2017). *Verantwoord geloof: handboek christelijke apologetiek* (2e druk). Summum. *De leerstof betreft de hoofdstukken H1-4, 6-7, 9-13, 21-27, 29-30, 34-36, 38.* [256 pag.]

2.1.12 Godsdienstsociologie II

Modulenaam:	Godsdienstsociologie II
Modulenummer:	2.1.12
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Vacature

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- * factoren die het samenleven van mensen in sociale verbanden verhelderen, in het bijzonder in kerkelijke en levensbeschouwelijke organisaties.
- * hoofdpunten in de ontwikkeling en het functioneren van de samenleving in sociaalhistorisch en godsdienstsociologisch perspectief benoemen, in het bijzonder de doorwerking ervan t.a.v. de (brede) gereformeerde gezindte en de bevindelijk gereformeerden.
- * met behulp van sociologische begrippen (en de sociologische bril) een analyse maken van de doorwerking van maatschappelijke processen op de leefwereld van jongeren en de kerk in het algemeen en het proces van cultuuroverdracht / socialisatie t.a.v. reformatorische jongeren in het bijzonder.

Inhoud

In deze verdiepende module hanteren we de opnieuw de sociologische benaderingswijze om de positiebepaling van orthodox-protestanten (en meer specifiek de zgn. 'bevindelijk gereformeerden') te verkennen. Voorwaarde voor het voortbestaan van (de cultuur en structuur) van groepen is o.m. een proces van 'geslaagde socialisatie'. Een schrikbeeld is wat Van de Ploeg ooit omschreef als "het lege testament". De keuze voor de thema's positiebepaling en socialisatie is ingegeven door de institutionele opdracht hoe zich te verhouden tot de moderniteit. Alle instituties, zoals huwelijk en gezin, maar ook kerken maken onderdeel uit van een dynamische maatschappelijk context waarin bindingen (aan elkaar, maar ook aan instellingen en organisaties) steeds minder vanzelfsprekend zijn. De oud-hoofdredacteur van het RD deed ruim 35 jaar geleden al een promotieonderzoek naar 'de spanning tussen assimilatie en persistentie bij de emancipatie van de bevindelijk gereformeerden'. Die spanning is sindsdien niet minder geworden en de zgn. 'refozuil' is in diskrediet geraakt.

De aangeboden inhouden worden verwerkt in een verslag en dienen als referentie bij het uitvoeren van een praktijkonderzoek (in de eigen kerkelijke gemeente) m.b.t. de kwaliteit van het proces van socialisatie (sociale en culturele identiteit) in een veranderende samenleving.

Werkwijze

De module wordt ondersteund door 5 colleges die elk het karakter van een hoor-en werkcollege hebben. De nadruk ligt op literatuurstudie. De colleges worden ondersteund door een PowerPointpresentatie en een set van (zelf)studievragen.

Verplichtingen

- * Het bestuderen van de per college opgegeven stof;
- * Het zelfstandig beantwoorden van de zelfstudievragen;
- * Het positief / actief deelnemen aan de colleges;
- * Het in samenwerking met een medestudent uitvoeren van een praktijkonderzoek (in de eigen gemeente)

Literatuur

Dekker, G. (2016). *Zie hoe alles hier verandert. Het verloop van de gereformeerden* (1e druk).

Utrecht: Kok. ISBN 9789043526142.

Overige literatuur, zie website.

Afsluiting

De module wordt getoetst d.m.v. het in tweetallen uitvoeren van een opdracht: een (theoretisch onderbouwd) praktijkonderzoek in de eigen (kerkelijke) gemeente, uitmondend in een onderzoeksverslag (en bijbehorende onderbouwde aanbevelingen). Geldende cesuur: 5,5.

2.1.13 Filosofie II

Modulenaam:	Filosofie
Modulenummer:	2.1.13
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de inwerking van filosofie op theologie aanwijzen en taxeren;
- het belang van hermeneutiek voor het begrijpen van de teksten, maar ook breder, je kunt 'hermeneutisch in het leven staan' en het leven als een kunst benaderen;
- de balans tussen tolerantie en theocratie aanbrengen;
- de herkomst van geweld in onze westerse samenleving traceren en een antwoord geven op de vraag welke rol religie in geweld speelt;
- het spanningsveld van vrijheid en determinisme in kaart brengen.

Inhoud

In deze module gaan we op drie thematieken in van de filosofie, te weten de verhouding tussen geloof en rede, de hermeneutiek en de tolerantie. Geloof en rede laat zien dat we eigenlijk niet goed onder woorden kunnen brengen wat geloven en wat geloof is, tenzij we filosofische begrippen gaan gebruiken.

Het vakonderdeel hermeneutiek is in beweging. Nadruk op de tekst en auteur intentioneel lezen zijn ingewisseld voor nadruk op de lezer. Het is de vraag of de nieuwe ontwikkelingen ons helpen bij het lezen van de Bijbel het verstaan van onszelf in deze tijd.

Tolerantie tenslotte is met de komst van 'het pluralisme' een belangrijk gegeven. Het is de vraag in hoeverre tolerantie wel of niet mogelijk is. Hoe zit het met theocratie en tolerantie, met geweld en tolerantie in onze samenleving? Welke bijdrage heeft religie inzake geweld eigenlijk? En hoe vrij zijn wij mensen, als we ook door driften gedreven kunnen worden, door Gods voorzienigheid geleid worden en door cultuur en medemens waarden voorgeschoteld krijgen?

Werkwijze

We nemen de stof door in hoorcolleges, maar je verwerkt teksten via de methode KAVV. Informatie daarover krijg je op het college.

Verplichtingen

Dit leerjaar krijg je geen tentamen voor het onderdeel filosofie, maar wel een drietal teksten waarover je een KAVV opstelt.

Literatuur

- Plantinga, A, (2015). *Kennis en Geloof*. Kampen: Brevier. ISBN 9789491583865
- Tongeren, P. van, (2013). *Leven is een kunst (5^e editie)*. Utrecht: Klement. ISBN 9789086871025.
- Doleweerd, van J.H. (2012) *Viva vox Dei*. Utrecht: De Banier. ISBN 9789033634321.
- Kater, M. J. (2017). *Tolerantie in balans*. Utrecht: De Banier. ISBN 9789402901481.
- Janse, S, (2006). *De tegenstem Jezus*. Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 9789023921394.

Afsluiting

De KAVV's zijn van voldoende kwaliteit en op tijd (binnen 6 weken na opdracht) ingeleverd.

2.1.15 Werkplaats docent Godsdienst II

Modulenaam:	Werkplaats docent Godsdienst II
Modulenummer:	2.1.15
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	6,0
Docent:	Dr. P.C. van Olst

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- je godsdienstlessen verrijken met verschillende werkvormen;
- je godsdienstlessen verrijken met hogere-ordedoelen uit de taxonomie van Bloom
- onderzoekmatig werken aan de verbetering van je lessen door verbinding te leggen met literatuur.

Inhoud

Tijdens de werkplaatsbijeenkomsten werken je in het tweede jaar samen met docenten en medestudenten aan het verrijken van de godsdienstles door middel van passende werkvormen, rijkere lesdoelen en de verdere vorming van je eigen persoon en leraarschap. Je zoekt je eigen weg in het omgaan met verschillende visies op de rol en taak van de godsdienstdocent.

Werkwijze

De colleges zijn werkcolleges waarin theorie en praktijk(ervaringen) actief bij elkaar worden gebracht. Aan de hand van eigen opgestelde leerdoelen ga je aan de slag met je eigen kwaliteiten en valkuilen. In de werkplaats breng je eigen kennis en haal je op wat voor jou nodig is. Een deel van de werkplaatscolleges wordt gegeven door de docent van de werkplaats. Een ander deel van de colleges wordt gegeven door zes verschillende docenten van de hoofdvakken uit BHT-programma van het CGO.

Verplichtingen

Je schrijft een portfolio waarin de volgende onderdelen zijn opgenomen:

1. Een beschrijving van eigen leerdoelen, proces van uitwerking in de praktijk / koppeling literatuur en een reflectie hierop.
2. Een literatuuronderzoek dat in relatie staat tot één van de thema's uit de colleges. Dit onderzoek bestaat uit een goede hoofdvraag, deelvragen en beantwoording hiervan vanuit collegestof en literatuur
3. De zes opdrachten die vanuit de hoofdvakken worden verstrekt.

Literatuur

- Van Olst, P.C. (2022). *Hoe lief heb ik Uw Wet*. Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087188184.
- Verdere literatuur wordt rechtstreeks aangeboden via het intranet.

Afsluiting

De module wordt voldoende afgerond als het portfolio met een voldoende is afgerond.

2.1.16 BUMA I (onderdeel maatschappijleer)

Modulenaam:	BUMA I/maatschappijleer I
Modulenummer:	2.1.16
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	1,5
Docent:	dr. E.G. Bosma

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- gebruikmakend van een analysemodel maatschappelijke vraagstukken analyseren, d.w.z. de politiek-juridische, de sociaal-culturele, de sociaaleconomische en de vergelijkende invalshoek;
- antwoord geven op de vraag hoe in Nederland de rechtsstaat zorgt voor rechtvaardigheid;
- de belangrijkste begrippen die samenhangen met de rechtsstaat omschrijven en toepassen op het gebied van: idee en oorsprong van de rechtsstaat, de Grondwet en grondrechten, het legaliteitsbeginsel, de Trias politica, de verschillende rechtsgebieden en in het bijzonder het strafrecht (opsporing, vervolging en berechting), de rechtstaat in internationaal perspectief en de impact van Big data;
- antwoord geven op de vraag wat het betekent om in een democratie te leven en voor welke uitdagingen de democratie staat;
- de belangrijkste begrippen die samenhangen met de parlementaire democratie omschrijven en toepassen op het gebied van: de vraag/discussie wat democratie is en de houdbaarheid, politieke stromingen en politieke partijen, verkiezingen, regering en parlement, invloed op politieke besluitvorming, gemeenten en provincie, internationale politiek (en Europa);
- gebruikmakend van vier sociologische paradigma's politiek-ideologische oplossingen voor/visies op maatschappelijke vraagstukken analyseren, d.w.z. rationele actor paradigma, functionalisme paradigma, conflict paradigma en het sociaal constructivistische paradigma;
- reflecteren op aspecten van het thema rechtsstaat en het thema parlementaire democratie.

Inhoud

In deze module *Maatschappijleer I* willen we je vertrouwd maken met de samenleving waar we allemaal onderdeel vanuit maken. De nadruk ligt enerzijds op het kennisaspect (boek), anderzijds wordt in de colleges een aantal thema's die ons als CGO-gemeenschap 'raakt' bediscussieerd. Na een korte inleiding op zgn. maatschappelijke vraagstukken behandelen we twee grote thema's: als eerste de *rechtsstaat* en (de daarmee samenhangende) *parlementaire democratie*. De essentiële vraag die bij het thema rechtsstaat, die gekenmerkt wordt door regels voor burgers als voor overheden, is op welke wijze deze zorgdraagt voor rechtvaardigheid. Het tweede thema betreft de parlementaire democratie. We verkennen het proces van besluitvorming – uiteindelijk zijn het de gekozen volksvertegenwoordigers die rechtsregels maken of goedkeuren.

De twee genoemde thema's gaan over staatsburgerschap (als juridische status), bij het onderdeel Burgerschap gaat het echter niet om de juridische status, die bepaald wordt door je paspoort, maar hoe je je als burger kunt manifesteren in sociale, maatschappelijke en politieke contexten. Het gaat om de vraag wat je als (christen)burger kunt met je vrijheden en rechten, voor jezelf, de medemens en het geheel van de samenleving.

Werkwijze

De module wordt ondersteund door vijf colleges die elk het karakter van een hoor-en werkcollege hebben. We maken gebruik van het lesboek *Thema's Maatschappijleer VWO, zesde druk (2022)*. De nadruk ligt bij dit onderdeel op cognitieve kennis (boek) en daarnaast discussies n.a.v. thema's uit het boek in de colleges. De colleges worden ondersteund door een PowerPointpresentatie en een set van (zelf)studievragen. De colleges hebben het karakter van een 'zoektocht', waarbij dialoog centraal staat. We zullen er lang niet altijd in slagen alle vragen uitvoerig en volledig uit te bediscussiëren.

Verplichtingen

- Het bestuderen van de per college opgegeven stof;
- Het zelfstandig beantwoorden van de zelfstudievragen;
- Bijdragen aan de colleges door de voorbereidende opdrachten te doen/maken als input voor een werkvorm / interactief gedeelte van het college;
- Het positief / actief deelnemen aan de colleges.

Literatuur

- Janssens, Heleen e.a. (2022). *Thema's Maatschappijleer voor VWO (6^e druk)*. Wormerveer: Uitgeverij Essener BV. ISBN: 978-90-8674-505-0.
- Enkele aanvullende artikelen (zie moduleboek en Moodle CGO).

Afsluiting

De module wordt (voor het onderdeel Maatschappijleer) afgesloten door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets bestaande uit meerkeuzevragen (die betrekking hebben op het leerboek) én enkele (reflectieve) open vragen die betrekking hebben op de verwerkingsopdrachten, de inhoud van de colleges en de PowerPoints.

III Modulebeschrijvingen van het derde studiejaar

3.1.1 Oude Testament III

Modulenaam:	Oude Testament III
Modulenummer:	3.1.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	3,5
Docent:	drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding heb je kennis van:

- de methode van exegese, en de hermeneutiek van het Oude Testament;
- de praktisch hermeneutische aanpak van de verschillende literaire genres binnen het Oude Testament;
- de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld aantonen.

Inhoud

Deze module biedt in de eerste plaats bezinning op de hermeneutiek van het Oude Testament. Er is aandacht voor verschillende historische ontwikkelingen op dit terrein. De principiële lijn wordt vergezeld van een praktische oriëntatie in de hermeneutische aanpak van de verschillende literaire genres binnen het Oude Testament. Als tweede belangrijk item wordt een methode van exegese ingeleid, bestudeerd en geoefend.

Werkwijze

De stof wordt aangeboden in vijf contacturen. De student bereidt de contacturen uitgebreid voor. Literatuurstudie vormt een belangrijk onderdeel van de module. Door praktische oefeningen en presentatie van een proefexegese verwerft de student vaardigheid in het gebruik van hulpmiddelen voor de exegese.

Verplichtingen

- De student bereidt de contacturen voor;
- De student plant de bestudering van de toetsstof zorgvuldig;
- De student participeert in groepswork rond de exegese en presentatie van een gedeelte van het Oude Testament.

Literatuur

- Fee, G.D., Stuart, D., (2015). *Haal meer uit de Bijbel*. Harderwijk: Highway Media. ISBN 9789058111746.
- Sproul, R.C., (1998). *De Bijbel leren kennen*. Hoenderloo: Novapress. ISBN 9063181159
- Clements, G., J.J. van Ekeveld, P. Mulder, e.a. (2020). *Het onfeilbare Woord. Een theologische verkenning* (,deel IIB)., Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087183417.

Afsluiting

Er wordt beoordeeld via een schriftelijke toets met een afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

3.1.2 Nieuwe Testament III

Modulenaam:	Nieuwe Testament III
Modulenummer:	3.1.2
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	3,5
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de kenmerken van de verschillende genres in het Nieuwe Testament kennen;
- deze kennis inzetten om een basisexegese te maken van elk van deze genres;
- deze exegese verantwoorden ten aanzien het exegetische werk van anderen.

Inhoud

In deze module leer je de verschillende genres in het Nieuwe Testament kennen en exegetiseren.

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort en zet deze in bij de exegese van het Nieuwe Testament.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges, deelnemen aan het groepswork tijdens het college en bestuderen van de literatuur en collegestof.

Literatuur

- Fee, G.D. & Stuart, D. (2015). *Haal meer uit de Bijbel*. Harderwijk: Highway Media. ISBN 9789058111746.
- Clements, G., J.J. van Ekeveld, P. Mulder, e.a. (2020). *Het onfeilbare Woord. Een theologische verkenning (deel IIB)*., Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087183417.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets. Cesuur:5,5

3.1.3 Dogmatiek III

Modulenaam:	Dogmatiek III
Modulenummer:	3.1.3
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Dr. J.N. Mouthaan

Leerdoelen

Na afronding:

- heeft de student fundamentele kennis van de gereformeerde leer over het genadeverbond alsook de orde des heils, bestaande uit roeping, wedergeboorte, geloof, rechtvaardiging en heiliging;
- heeft de student een globale kennis van hedendaagse ontwikkelingen die relevant zijn voor de bovengenoemde gereformeerde leerstukken;
- kan de student de bovengenoemde ontwikkelingen verbinden aan de gereformeerde leer, duiden en zijn positie daar tegenover bepalen;
- kan de student de gereformeerde leer op hierboven genoemde punten samenvatten en uitleggen en vanuit de Heilige Schrift onderbouwen;
- kan de student de eerder genoemde dogma's van de gereformeerde leer op een betekenisvolle manier verbinden met zijn eigen context en die van anderen.

Inhoud

Tijdens deze module gaan we verder met de behandeling van de gereformeerde dogmatiek, voornamelijk aan de hand van *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* van ds. G.H. Kersten.

Werkwijze

De dogmatische thema's worden vanuit verschillende perspectieven bestudeerd. De student zelf leest de dogmatiek van Kersten. Achtergronden, actualisering en alternatieven worden behandeld in de syllabus die de student voorafgaand aan het college dient te bestuderen. Tijdens de colleges wordt een puntige behandeling van de dogmatische thema's gegeven, met als voornaamste speerpunt de Bijbelse verankering en de interactie met moderne inzichten. Vragen en discussiepunten komen hierbij aan de orde.

Verplichtingen

- Vóór het college de literatuur bestuderen;
- Op interactieve wijze deelnemen aan het college;
- Tentamen ter afsluiting van het vak.

Literatuur

G.H. Kersten (1950). *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* (Vol. 1-2). Utrecht: De Banier. ISBN 97890402905168. Engelse vertaling of de nieuwe druk (2018).

Afsluiting

De collegeserie wordt afgerond met een tentamen die met voldoende resultaat moet worden gemaakt.

3.1.4 Ethiek III

Modulenaam:	Ethiek III
Modulenummer:	3.1.4
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.W.J. Treur MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de begrippen rentmeesterschap en vreemdelingschap gebruiken binnen de ethiek;
- de belangrijkste vragen en problemen op het terrein van (1) milieu- en dierethiek; (2) arbeid en economie en (3) overheid en politiek;
- beargumenteerd de Bijbelse gegevens rondom (1) schepping, milieu en dieren, (2) arbeid en economie en (3) overheid en politiek verbinden met de praktijk;
- een beargumenteerde positie innemen in het ethische gesprek rondom (1) schepping, milieu en dieren, (2) arbeid en economie en (3) overheid en politiek;
- de vier belangrijkste ethische invalshoeken (nut / plicht / deugd / waarde) met hun belangrijkste denkers gebruiken in concrete casussen;
- een eigen onderzoekje naar een concreet thema uitvoeren.

Inhoud

In deze module staat het thema rentmeesterschap centraal. Je verdiept je in drie domeinen waarin de mens rentmeester is: schepping, arbeid en overheid. Je maakt kennis met een aantal belangrijke ethische vraagstukken in deze drie domeinen en je leert Bijbelse gegevens met de praktijk te verbinden. Deze algemene hoofdlijn maak je zelf concreet in een onderzoekje naar een eigen gekozen ethische dilemma.

Werkwijze

Je bestudeert de diverse artikelen en boeken op het gebied van (1) milieu- en dierethiek, (2) arbeid en economie en (3) overheid en politiek. Daarnaast voer je een eigen concreet en compact onderzoek uit naar een ethisch dilemma.

Verplichtingen

Je woont actief de vijf colleges bij, je voert het onderzoek uit en presenteert het en je legt het tentamen Ethiek af.

Literatuur

- Belt, H. van den en W. van Vlastuin, 'Theocratie: hermeneutische overwegingen' in J.A. Schippers (red.) (2016). *Gerechtigheid verhoogt een volk*. Apeldoorn: De Banier.
- Boer, Th. A., 'De rechtvaardige oorlog: zoeken naar de zin van een eeuwenoud concept.' in *Nederlands Theologisch Tijdschrift 67.2 (april 2003)*.
- Bruijne, A.L.Th. de, 'Opnieuw christelijk in een postchristelijke setting' in *Christen Democratische Verkenningen Herfst 2012*.
- Buijs, G.J., 'Publieke liefde', inaugurele oratie.
- Massink, H.F. (2018). *Oog voor de schepping. De opdracht duurzaam om te gaan met de aarde*. Apeldoorn: De Banier.
- Muis, J. 'Human rights and divine justice.' in *HTS Theologische Studies / Theological Studies 70 (1), Art. #2470*.

- Rupert, J. e.a. *Kennen, dienen, vertrouwen*. Goldschmeding stichting 2016.
- Wesley, J. 'The Use of Money', Sermon on Luke 16,9.

Afsluiting

Je sluit deze module af door het behalen van een voldoende voor de combinatie van een tentamen (70%) en het onderzoek (30%). Voor zowel het tentamen als voor het onderzoek dien je een voldoende te halen.

3.1.5 Kerkgeschiedenis III

Modulenaam:	Kerkgeschiedenis III
Modulenummer:	3.1.5
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	mw. drs. C.J.J. Clements

Leerdoelen

Na afronding:

- ken je de historische ontwikkeling van het christendom van 1500-1800;
- ben je in staat een relatie te leggen met kerkelijke ontwikkelingen in het heden;
- weet je om te gaan met historische bronnen d.m.v. zelfstandig onderzoek;
- (GL) kan je aangeven op welke wijze de onderwerpen uit deze module voor jongeren in een onderwijssituatie relevant te maken zijn;
- (PW) kan je in een pastoraal gesprek, zo nodig, op een relevante wijze verwijzen naar kerkhistorische ontwikkelingen uit deze periode.

Inhoud

Door middel van deze module krijg je zicht op geschiedenis van de kerk in de periode van 1500-1800. Aan de orde komen:

- het leven en werk van Maarten Luther, de grote kerkhervormer van de 16e eeuw;
- het leven en werk van Huldrych Zwingli en Johannes Calvijn;
- de Radicale reformatie en de Contrareformatie;
- de verbreiding van de Reformatie in Europa in de 17e eeuw;
- de opkomst van de Verlichting en de reactie van de kerk daarop in de 18^e eeuw.

Werkwijze

Er zijn vijf colleges van 60 minuten. Behalve literatuurstudie wordt, ontwikkel je vaardigheden in de omgang met primaire bronnen uit deze periode. Je denkt na over de betekenis van deze bronnen voor kerk en samenleving in het heden.

Verplichtingen

Aan het einde van de collegereeks volgt een schriftelijk tentamen, met een zittingsduur van 75 minuten. Je levert een verslag in van het onderzoek naar een primaire bron.

Literatuur

- Akker, N.K., van den & Nissen P. (2009). *Wegen en dwarswegen. De geschiedenis van het christendom in hoofdlijnen*. Boom, 147-222.
- Brienens, T. (Red.) (1986). *De Nadere Reformatie. Beschrijving van haar voornaamste vertegenwoordigers*. Boekencentrum, 5-84, in pdf.

Afsluiting

De schriftelijke toets van deze module moet met een voldoende worden afgerond. Dat geldt ook voor het onderzoek naar de primaire bron.

3.1.6 Wereldgodsdiensten III

Modulenaam:	Wereldgodsdiensten III
Modulenummer:	3.1.6
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	5,0
Docent:	drs. T. Kik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- Heb je kennis van de inhoudelijk aspecten van het wereldwijde christendom;
- Beheers je een aantal vaardigheden die nodig zijn om met behulp van activerende werkvormen deze religie over te dragen op jongeren;
- Heb je inzicht in de relevantie van deze religies voor het toekomstige beroepenveld;
- Kun je trefzeker reageren vanuit het christelijke levensovertuiging op deze levensovertuigingen;
- Leer je de tijdgeest kritisch te bevragen en de grote bewegingen die aan onze samenleving ten grondslag liggen, te doordenken
- Krijg je zicht op tegengestelde krachten en visies die het Christendom niet accepteren en andere inzichten propageren: humanisme, atheïsme en New Age

Inhoud

In deze module ga je de wereldwijde ontwikkelingen van het christendom onderzoeken en vergelijken met aspecten binnen andere religies en levensovertuigingen.

Werkwijze

Deze module wordt in tien contacturen aangeboden. Na het behalen van de toets worden de credits toegekend voor het eerste deel van deze module.

Van de student wordt een actieve luisterhouding verwacht tijdens het college. De collegestof hoort ook bij de tentamenstof. De literatuurstudie is nodig ter voorbereiding van het tentamen. Daarnaast zijn er presentaties en moet elke student een paper maken.

Verplichtingen

Aanwezigheid is verplicht omdat er werkcolleges worden gehouden waarin presentaties gehouden worden.

Literatuur

- Boersema, P. e.a. (2008). *Christenen verkennen andere godsdiensten in West-Europa*. Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 9789023922223.
- Borg, M. ter, e.a. (2008). *Religie in Nederland*. Zoetermeer: Meinema. ISBN 9789021141886.
- McGrath, A. (2010). *De toekomst van het christendom*. Kampen: Kok. ISBN 9789055737949.

Afsluiting

Er is een schriftelijke toets (2,5 credit) en er dient een opdracht (paper) gemaakt te worden (2,5 credit).

3.1.8 Apologetiek II

Modulenaam:	Apologetiek II
Modulenummer:	3.1.8
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	A.J.C. van Gent MA

Leerdoelen

De student:

- kan beargumenteerd reageren op uitdagingen voor het christelijk belijden;
- kent en begrijpt het apologetisch motief van belijdenisgeschriften en de verbonden aspecten over de Drie-enige God en de Godheid van Christus;
- kan de relatie tussen God, lijden en geweld in de Bijbel onder woorden brengen;
- verkent en analyseert de cultuurhistorische, politieke en maatschappelijke achtergrond van het (inter)nationale genderdebat en verbindt dit op Bijbels verantwoorde wijze met identiteit en seksuele moraal;
- is in staat apologetisch te reflecteren, analyseren en argumenteren ten aanzien van een actueel en relevant thema binnen de moduleonderwerpen;
- maakt de moduleonderwerpen inhoudelijk en praktisch relevant voor het werkveld;
- is in staat om actuele vragen ten aanzien van de modulethematiek kritisch te weerleggen en zowel offensief als defensief het gesprek met de ander aan te gaan.

Inhoud

In deze module worden kennis en vaardigheden, opgedaan in het basisdeel apologetiek, verder uitgewerkt. De student wordt in deze module geleerd om toerusting te geven in het eigen werkveld en om in de pluriforme hedendaagse samenleving als christen te leven en in gesprek met christenen en niet-christenen geloofsverantwoording af te leggen. Tijdens het college is er aandacht voor de vorming van attitude en een inhoudelijke reactie op allerlei vragen en tegenwerpingen.

Werkwijze

De didactische route voor het behandelen van de leerstof gaat door middel van kennisoverdracht, klassikale leergesprekken, lees- en bespreekopdrachten, (Bijbel)tekstinterpretatie, en gespreksvormen met het principe denken-delen-uitwisselen.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is essentieel onderdeel voor vorming en draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en vaardigheden, als ook gespreksvoering over de thematiek.

Literatuur en afsluiting

Ter afronding bestudeert de student de literatuur en maakt daarover een schriftelijke toets.

- Bakker, H. A., Kater, M. J., & van Vlastuin, W. (Red.). (2017). *Verantwoord geloof: handboek christelijke apologetiek* (2e druk). Summun. *De leerstof betreft de hoofdstukken H34-35, 38.* [34 pag.]
- Lewis, C.S. (2022). *De afschaffing van de mens* (7^e druk). Kok Boekencentrum. *De leerstof betreft de pagina's 7-75.* [69 pag.]
- Trueman, C.R. (2022). *Een vreemde nieuwe wereld: Hoe ons denken over identiteit en seksualiteit veranderde.* Groen. *De leerstof betreft de pagina's 17-203.* [187 pag.]

De onderstaande drie tijdschriftartikelen behoren ook tot de verplichte literatuur. De artikelen zijn digitaal beschikbaar via Digibron.nl en kunnen ook als PDF worden verstrekt.

- Paul, M.J. (2015, 20 november). De Bijbel en geweld: 'Bloedboek' shockeert met uitspraken over Oude Testament. *De Waarheidsvriend*, p. 12-13.
- Versluis, A. (2012, 20 juli). Geen verbond, geen genade (1). *De Wekker*, p. 8-9.
- Versluis, A. (2012, 3 augustus). Geen verbond, geen genade (2). *De Wekker*, p. 8-9.

3.1.9 Filosofie III

Modulenaam:	Filosofie III
Modulenummer:	3.1.9
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- het denken van Descartes, Kant en Nietzsche in grote lijnen schetsen en hun invloed op onze cultuur inschatten;
- wetenschapsfilosofische inzichten inzetten om de christelijke filosofie te ondersteunen;
- het denken van de Wijsbegeerte der Wetsidee op waarde schatten.

Inhoud

In drie colleges gaan we na hoe onze moderne cultuur gevormd is. Kant zorgde voor een copernicaanse wending in het denken en zette ons mensen in het middelpunt, Nietzsche versterkte dat door een wending in de cultuur los van God te bewerken en de wetenschapsfilosofie relativeert het gezag van wetenschap. Steeds meer zekerheden raken we kwijt. Waar brengt dit alles ons?

Werkwijze

We nemen de stof door in hoorcolleges, waarin we teksten lezen.

Verplichtingen

We ronden filosofie met een tentamen over het boek van P.C. Oele, *Ware Wijsheid*, af.

Literatuur

- Oele, P.C., (2009) *Ware wijsheid. Inleiding in de wereld van geloof en wijsbegeerte*. Utrecht: De Banier. ISBN 9789033629921.

Afsluiting

Door middel van een schriftelijke toets uit genoemd boek van Oele, elk hoofdstuk een vraag.

3.1.11 Werkplaats docent Godsdienst III

Modulenaam:	Werkplaats docent Godsdienst III
Modulenummer:	3.1.11
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	6,0
Docent:	Dr. P.C. van Olst

Leerdoelen

Aan het einde van het derde jaar ben je in staat om:

- * aan de hand van de didactische diamant eigen lessen godsdienst te ontwerpen;
- * een eigen visie te formuleren op het geven van het vak godsdienst;
- * te reflecteren op je eigen visie, handelen en ontwikkeling aan de hand van internationalisering binnen het vak.

Inhoud

Tijdens de werkplaatsbijeenkomsten houden we ons in het derde jaar bezig met godsdienstig vormingsonderwijs te midden van een toenemende mate van etnische, culturele en religieuze diversiteit. In een eigen lessenserie, die je ontwerpt aan de hand van de didactische diamant, zet je zelf accenten die je eigenheid weergeven maar toch laten zien dat je kunt omgaan met deze diversiteit. Je scherpt je eigen visie op goed godsdienstonderwijs daarbij aan en verrijkt die door er een intensieve internationale ervaring bij op te doen, die je samen met andere studenten voorbereidt.

Werkwijze

Net als in de andere leerjaren wordt een deel van de colleges in de werkplaats weer verzorgd door zes verschillende docenten uit de hoofdvakken van de BHT-opleiding van het CGO. Een ander deel van de colleges werk je samen met de begeleider van de werkplaats en met medestudenten aan het zelf ontwerpen van onderwijs, het aanscherpen van je visie op het vak godsdienst en het voorbereiden en uitvoeren van een internationale ervaring.

Verplichtingen

In het derde jaar werk je aan drie opdrachten:

1. Een essay over jouw visie op een goede invulling van het vak godsdienst.
2. Een internationale ervaring binnen het vak.
3. Het ontwerpen van eigen lessen via opdrachten uit de zes hoofdvakken.

Literatuur

- Bertram-Troost, G & S. Miedema (2022). *Bezield onderwijs. Vorming, levensbeschouwing en burgerschap*. Gorredijk: Noordboek.
- Van Olst, P.C. (2022). *Hoe lief heb ik Uw wet*. Apeldoorn: De Banier.

Afsluiting

De module wordt voldoende afgerond als de drie opdrachten met een voldoende zijn afgerond.

3.1.12 Hermeneutiek A

Modulenaam:	Hermeneutiek A
Modulenummer:	3.1.12
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Drs. J. van Gurp

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- Duiding geven aan de hedendaagse discussies rondom Schriftgezag
- aangeven welke basisprincipes er zijn voor het lezen en interpreteren van de Bijbel;
- een kort overzicht geven van de geschiedenis van de hermeneutiek;
- omgaan met begrippen uit de moderne hermeneutiek;

Inhoud

In deze module ga je kennismaken met de hermeneutiek. Het lezen en interpreteren van de Bijbel stelt voor bijzondere vragen m.b.t. de boodschap van de Bijbel zelf, maar ook m.b.t. de tijd waarin we leven,

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur.

Literatuur

- Bruijne, A.. de & Burger, H. (2017). *Gereformeerde hermeneutiek vandaag*. Kampen: De Vuurbaak (TU-bezinningsreeks deel 18). ISBN 9789055605330.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afronden van een opdracht.

3.1.13 Hermeneutiek B

Modulenaam:	Hermeneutiek B
Modulenummer:	3.1.13
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Drs. J. van Gulp

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de principiële hermeneutische lijnen benoemen en toepassen in de praktijk;
- de verschillende visies op de verhouding tussen Oude en Nieuwe Testament benoemen en de consequenties ervan voor de uitleg van de Bijbel.
- De verhouding tussen exegese, ethiek en wetenschap.

Inhoud

In deze module ga je de gevolgen van onze geloofsovertuiging, dat de Schrift Gods onfeilbare en betrouwbare Woord is, onderzoeken voor de principiële lijnen van de hermeneutiek. Ook onderzoeken we de relatie tussen het Oude en Nieuwe Testament en elke gevolgen deze heeft voor de Bijbeluitleg. We willen hierbij breed luisteren en van velen leren en alles toetsen aan de Schrift, die bron en norm is van alle theologie.

Werkwijze

- De studenten dienen de colleges voor te bereiden door het bestuderen van delen van de literatuur;
- Men dient actief deel te nemen aan de hoorcolleges en te reflecteren op inhoud en relevantie en op het proces;
- Er moet een opdracht voorbereid en gemaakt worden.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur.

Literatuur

- Clements, G., J.J. van Ekeveld, P. Mulder, e.a. (2020) Het onfeilbare Woord Een theologische verkenning, deel IIB, De Banier Apeldoorn ISBN 978-90-8718-3417
- Bruijne, A. de. & Burger, H. (2017). Gereformeerde hermeneutiek vandaag- hoofdstuk 9.

Afsluiting

Via een schriftelijke toets met een afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

3.1.14 BUMA II (onderdeel maatschappijleer)

Modulenaam:	BUMA 2/ Maatschappijleer
Modulenummer:	3.1.14
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	dr. E.G. Bosma

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- antwoord geven op de vraag hoe we in de Nederland pluriforme samenleving met verschillen omgaan;
- de belangrijkste begrippen die samenhangen met de pluriforme samenleving omschrijven en toepassen op het gebied van: verschil en verdraagzaamheid, cultuur en identiteit, immigratie, migratie als verrijking en als verlies, patronen van integratie, burgerschap en Europese dilemma's;
- antwoord geven op de vraag wat het betekent om in een verzorgingsstaat te leven en in welke situaties mensen hun problemen zelf moeten oplossen of wanneer de overheid moet bijspringen;
- de belangrijkste begrippen die samenhangen met de verzorgingsstaat omschrijven en toepassen op het gebied van: de geschiedenis en de essentie van de verzorgingsstaat, de sociale partners en de overheid, het thema werk en sociale mobiliteit en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de toekomst van de (onder druk staande) verzorgingsstaat;
- reflecteren op aspecten van het thema pluriforme samenleving en het thema verzorgingsstaat.

Inhoud

In deze module *Maatschappijleer II* willen we je vertrouwd maken met de samenleving waar we allemaal onderdeel vanuit maken. De nadruk ligt enerzijds op het kennisaspect (boek), anderzijds wordt in de colleges een aantal thema's die ons als CGO-gemeenschap 'raakt' bediscussieerd. Na (opnieuw) een korte inleiding op zgn. Maatschappelijke vraagstukken behandelen we twee grote thema's: als eerste de *pluriforme samenleving* en (de daarmee samenhangende) *verzorgingsstaat*. De essentiële vraag bij het thema pluriforme samenleving is hoe we in een land van zeventien miljoen mensen met elkaar omgaan. Hoe gaan we om met cultuurverschillen en spanningen en wat betekent dit voor hoe burgerschap wordt vormgegeven. Het tweede thema betreft de verzorgingsstaat. In zekere zin is dit spreken in de verleden tijd. Wat betekent de afbouw van de verzorgingsstaat voor de verhouding tussen individuele en collectieve verantwoordelijkheid en voor het christen-zijn?

De twee genoemde thema's gaan over staatsburgerschap (als juridische status), bij het onderdeel Burgerschap gaat het echter niet om de juridische status, maar hoe je je als burger kunt manifesteren in sociale, maatschappelijke en politieke contexten. Het gaat om de vraag wat je als (christen)burger kunt met je vrijheden en rechten, voor jezelf, de medemens en het geheel van de samenleving.

Werkwijze

De module wordt ondersteund door vijf colleges die elk het karakter van een hoor-en werkcollege hebben. We maken gebruik van het lesboek *Thema's Maatschappijleer (VWO)*. De nadruk ligt bij dit onderdeel op cognitieve kennis (boek) en daarnaast discussies n.a.v. thema's uit het boek in de colleges. De colleges worden ondersteund door een PowerPointpresentatie en een set van

(zelf)studievragen. De colleges hebben het karakter van een 'zoektocht', waarbij dialoog centraal staat. We zullen er lang niet altijd in slagen alle vragen uitvoerig en volledig uit te bediscussiëren.

Verplichtingen

- Het bestuderen van de per college opgegeven stof;
- Het zelfstandig beantwoorden van de zelfstudievragen;
- Bijdragen aan de colleges door de voorbereidende opdrachten te doen/maken als input voor een werkvorm / interactief gedeelte van het college;
- Het positief / actief deelnemen aan de colleges.

Literatuur

- Janssens, Heleen e.a. (2022). *Thema's Maatschappijleer voor VWO* (6^e druk). Wormerveer: Uitgeverij Essener BV. ISBN: 978-90-8674-505-0.
- Enkele aanvullende artikelen (zie moduleboek en Moodle CGO).

Afsluiting

De module wordt (voor het onderdeel Maatschappijleer) afgesloten door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets bestaande uit meerkeuzevragen (die betrekking hebben op het leerboek) én enkele (reflectieve) open vragen die betrekking hebben op de verwerkingsopdrachten, de inhoud van de colleges en de PowerPoints.

IV Modulebeschrijvingen van het vierde studiejaar

4.1.1 Oude Testament IV

Modulenaam:	Oude Testament IV
Modulenummer:	4.1.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	3,0
Docent:	drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding heeft de student kennis van:

- de hoofdlijnen van de Bijbelse theologie van het Oude Testament, ook in relatie tot het Nieuwe Testament en heeft van daaruit inzicht in de breedte en de diepte van het bijbels getuigenis;
- afzonderlijke bijbels-theologische thema's en hun doorwerking in het Nieuwe Testament;
- de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld.

Inhoud

In deze module krijgt de toekomstige docent of pastoraal werker zicht op de grote Bijbelse verbanden binnen het Oude Testament, ook in relatie tot het Nieuwe Testament. Tevens komen enkele afzonderlijke bijbels-theologische onderwerpen aan de orde, zoals het verbond, God en geweld in het Oude Testament.

Werkwijze

Er zijn zes contacturen. Hierin zal een overzicht over de stof worden geboden en diepteboringen gedaan over thema's uit de theologie van het Oude Testament. De studenten voeren opdrachten uit en literatuurstudie is een belangrijke component.

Verplichtingen

- voorbereiding van de contacturen;
- planning van de tentamenstof;
- actieve participatie aan de colleges en uit te voeren opdrachten.

Literatuur

- Walton, J.H. (2017). *Old Testament Theology for Christians – from ancient context to enduring belief*, InterVarsity Press ISBN 978-0-8308-5192-8.

Afsluiting

Afsluiting van de module vindt plaats via een schriftelijke toets met een afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

4.1.2 Nieuwe Testament IV

Modulenaam:	Nieuwe Testament IV
Modulenummer:	4.1.2
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	3,0
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de betekenis van de Bijbelse theologie voor de uitleg en de interpretatie van het Nieuwe Testament verwoorden;
- de kennis en de vaardigheden op dit terrein inzetten bij de uitleg en interpretatie van het Nieuwe Testament;
- de genoemde kennis en vaardigheden operationeel maken in het toekomstige beroepenveld en de mogelijkheden daarvoor verkennen en inventariseren.

Inhoud

In deze module maak je kennis met de aanpak van de Bijbelse theologie van het Nieuwe Testament.

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort aan de hand van de schriftelijk en tijdens de colleges gegeven aanwijzingen.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur. Daarnaast de thema's die behandeld zijn tijdens de colleges bestuderen.

Literatuur

- Wright, N.T. (1998). *Paulus van Tarsus. Een kennismaking met zijn theologie*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum. ISBN 9789023918673.
- Moo, D.J. (2022). *A Theology of Paul and His Letters*. Grand Rapids: Zondervan.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets over de leerstof.

4.1.3 Dogmatiek

Modulenaam:	Dogmatiek IV
Modulenummer:	4.1.3
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	3,0
Docent:	Dr. J.N. Mouthaan

Leerdoelen

Na afronding:

- heeft de student een fundamentele kennis van de gereformeerde leer over de kerk, sacramenten (Heilige Doop en Heilig Avondmaal) en de eschatologie;
- heeft de student een globale kennis van hedendaagse ontwikkelingen die relevant zijn voor de bovengenoemde gereformeerde leerstukken;
- kan de student de bovengenoemde ontwikkelingen verbinden aan de gereformeerde leer, duiden en zijn positie daar tegenover bepalen;
- kan de student de gereformeerde leer op hierboven genoemde punten samenvatten en uitleggen en vanuit de Heilige Schrift onderbouwen;
- kan de student de eerder genoemde dogma's van de gereformeerde leer op een betekenisvolle manier verbinden met zijn eigen context en die van anderen.

Inhoud

Tijdens deze module gaan we verder met de behandeling van de gereformeerde dogmatiek, voornamelijk aan de hand van *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* van ds. G.H. Kersten.

Werkwijze

De dogmatische thema's worden vanuit verschillende perspectieven bestudeerd. De student zelf leest de dogmatiek van Kersten. Achtergronden, actualisering en alternatieven worden behandeld in de syllabus die de student voorafgaand aan het college dient te bestuderen. Tijdens de colleges wordt een puntige behandeling van de dogmatische thema's gegeven, met als voornaamste speerpunt de Bijbelse verankering en de interactie met moderne inzichten. Vragen en discussie punten komen hierbij aan de orde.

Verplichtingen

- Vóór het college de literatuur bestuderen;
- Op interactieve wijze deelnemen aan het college;
- Afsluitend paper (in duo's).

Literatuur

Kersten, G.H (1950). *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* (Vol. 1-2). Utrecht: De Banier. ISBN 97890402905168. Engelse vertaling of de nieuwe druk (2018) is ook mogelijk.

Afsluiting

De collegeserie wordt afgerond met een paper (in duo's) die met voldoende resultaat moet worden afgerond.

4.1.4 Ethiek IV

Modulenaam:	Ethiek IV
Modulenummer:	4.1.4
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	2,0
Docent:	J.W.J. Treur MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- een kader schetsen voor de medische ethiek vanuit christelijk perspectief;
- de drie invalshoeken (persoon/handeling/resultaat) gebruiken in ethische dilemma's;
- moderne zorgvragen verbinden met essentiële grondnoties van het christelijk geloof;
- de plaats van de biomedische wetenschap in een vertechniseerde samenleving weergeven;
- de belangrijkste vraagstukken in de medische ethiek;
- je eigen visie op maakbaarheid en handelen in de medische ethiek onderbouwen en beargumenteren;
- de spanningsvelden tussen de postmoderne en christelijke visie op huwelijk, seksualiteit en gezin weergeven en een eigen positie onderbouwd innemen;
- Bijbelse gegevens rondom leven, kennis, relatie en regulatie verbinden met de actuele praktijk;
- de invloed van je eigen levensbeschouwing op ethiek onder woorden brengen;
- een eigen visie verwoorden op 'leven' en de consequenties van deze visie voor de praktijk.

Inhoud

In deze module staat het thema 'leven' centraal. Je denkt na over dit thema in het spanningsveld van maakbaarheid en verwondering. Je gaat in gesprek over wat leven eigenlijk is met alle vragen en spanningsvelden in de medische ethiek. Vervolgens maak je kennis met alle (on)mogelijkheden van de kennis, die de mens heeft en de mogelijkheden in diagnostiek en voorspelling. Daarna verdiep je je in de vraag naar de regulatie van het leven met de kennis: wanneer moet je ingrijpen en wanneer moet je overgeven. Tenslotte sta je stil bij het thema relatie, waarin een aantal belangrijke thema's over huwelijk en seksualiteit lanskomen. De module sluit je af door een visiedocument te schrijven op basis van de colleges en de literatuur, waarin je je eigen visie op het leven onderbouwd verwoordt.

Werkwijze

Je bestudeert twee boeken en twee artikelen om in hoofdlijn thuis te raken in vragen die spelen rondom de ethiek van het leven.

Daarnaast werk je aan je persoonlijke vorming door een visiedocument te schrijven, waarin je je eigen visie op leven onderbouwd verwoordt.

Verplichtingen

Je woont actief de zes colleges bij, je schrijft het visiedocument en je legt het tentamen Ethiek af.

Literatuur

- Boer, Th. A. (2015). *Wie kennis vermeerdert. Ethische noties bij vroegdiagnostiek en voorspellende + geneeskunde*. Kampen: Theologische universiteit. ISBN 9789077854044.
- Boer, Th. A. en S. Groenewoud (2011). *Vroegchristelijke denkers en hedendaagse morele zorgdilemma's*. Den Haag: ZonMW.
- Dijk, D. van. (2022). *Het goede leven. Medische ethiek voor elke dag*. Apeldoorn: De Banier, ISBN 9789087188764.
- Klaassen, M. en P. de Vries (2020). *Liefde die boven alles uitgaat*. Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087184841.

Afsluiting

Je sluit deze module af door het behalen van een voldoende voor de combinatie van de tentamen (70%) en het visiedocument (30%). Voor zowel het tentamen als voor het visiedocument dien je een voldoende te halen.

4.1.5 Kerkgeschiedenis IV

Modulenaam:	Kerkgeschiedenis IV
Modulenummer:	4.1.5
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	2,0
Docent:	mw. drs. C.J.J. Clements

Leerdoelen

- ken je de historische ontwikkeling van de kerk in Nederland van 1800-2000;
- ben je in staat een relatie te leggen met actuele kerkelijke ontwikkelingen;
- weet je om te gaan met primaire bronnen d.m.v. zelfstandig onderzoek;
- (GL) kun je aangeven op welke wijze de onderwerpen uit deze module voor jongeren in een onderwijssituatie relevant te maken zijn;
- (PW) kan je in een pastoraal gesprek, zo nodig, op relevante wijze verwijzen naar kerkhistorische ontwikkelingen van deze periode.

Inhoud

In deze module gaat het over de geschiedenis van Nederlandse kerk in de 19^e en 20^e eeuw, met een focus op de plaats van de gereformeerde gezindte daarin.

Aan de orde komen:

- De Nederlandse kerk onder koning Willem I en Willem II, 1815-1848;
- Theologie tussen Verlichting en orthodoxie, 1848-1870;
- Abraham Kuyper en de soevereiniteit in eigen kring, 1870-1914;
- Verzekering van de wieg tot het graf, 1914-1941;
- De uitgestelde doorbraak, 1941-1945;
- De worsteling met de wereld, 1945-2005.

Werkwijze

Er zijn zes colleges van 60 minuten. Behalve de literatuurstudie ter voorbereiding van de colleges, ontwikkel je vaardigheden in de omgang met primaire bronnen uit deze periode. Je denkt na over de betekenis daarvan voor kerk en samenleving in het heden.

Verplichtingen

Aan het einde van de collegereeks volgt een schriftelijk tentamen, met een zittingsduur van 75 minuten. Je levert een verslag in van het onderzoek naar een primaire bron.

Literatuur

- Selderhuis, H. (2012). *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis*. KokBoekencentrum, 597-912.

Afsluiting

De schriftelijke toets van deze module moet met een voldoende worden afgerond. Dat geldt ook voor het onderzoek naar de primaire bron.